

स्त्री-स्वातंत्र्याच्या
क्रांतीचे प्रणेते

पान
६
वर

कृषीवल

रायगड, रविवार दि. २४ सप्टेंबर २०२३

किंमत
४
₹

क्रिकेट जगतात भारत अव्वल

पान
८
वर

रायगड जिल्ह्यातील सक्षम व अग्रगण्य पतसंस्था

आदर्श पतसंस्था अलिबाग

आदर्श एक विश्वास...

च्या तारणावर
त्वरीत
कर्ज उपलब्ध

LIC POLICY

आदर्श हेल्पलाईन नं.: ९९९२३०५८८८

गणेशोत्सवा च्या शुद्धिक शुभेच्छा

अखेर पाऊस परतला

। रायगड । प्रतिनिधी ।
गणेशोत्सवाच्या पहिल्या दिवसापासून पावसाची रिपरिप सुरुच होती. शनिवारी गौरी गणपती विसर्जनाच्या दिवशी रायगडात पावसाची मुसळधार वृष्टी झाली. यामुळे गणरायाला भावपूर्ण निरोप देणाऱ्या गणेशभक्तांची पंचाईत झाली. राज्यातदेखील परतीचा प्रवास करण्याऐवजी पाऊस पुन्हा सक्रीय झाला आहे. नागपूरमध्ये ढगफुटीसदृश्य वृष्टी झाल्यामुळे मदतीसाठी लष्कराला पाचारण करावे लागले. दरम्यान, राज्यात सर्वच भागात शनिवारी मध्यम ते जोरदार पाऊस झाला आहे.

(छायाचित्र- समीर मालोदे)

गौराई
निघाली..
आणि ..
सृष्टीचे
डोळेही
पाणावले...

(छायाचित्र- राजेश डांगळे)

नागपुरात ढगफुटी ?

। नागपूर । वृत्तसंस्था ।
आज पहाटे २ ते ५ दरम्यान नागपुरात तुफान पाऊस झाला आणि या चार तासात १०९ मिमी पाऊस झाला. त्यातील ९० मिमी पाऊस फक्त दोन तासात झाला. ज्याप्रमाणे ढगफुटी होते त्याच तितक्या नागपुरात पाऊस झाला. त्यामुळे नागपुरातील अंबाझरी तलाव ओसंडून वाहू लागला. त्याच पाणी नागनादत गेलं आणि त्यामुळे सखल भागात पाणी शिरले होते. नागपुरमध्ये रात्री झालेल्या जोरदार पावसामुळे पूरस्थिती निर्माण झाली असून अनेक सखोल भागात पाणी शिरलं आहे. यादरम्यान नागरिकांना पूरातून बाहेर काढण्यासाठी

पान ४ वर

रायगडात ७३ हजार
गौरी- गणपतीचे विसर्जन

। अलिबाग । प्रतिनिधी ।
गणरायाच्या विसर्जनासाठी मुसळधार पावसाच्या सर्रांनी सकाळपासूनच आपली हजेरी लावली होती. एकीकडे डीजेचे संगीत आणि दुसरीकडे पावसाच्या सर्रांमध्ये गणेशभक्त थिरकताना दिसले. घराघरात प्रतिष्ठापना करण्यात आलेल्या गणेशाला शनिवारी, पाचव्या दिवशी वाजतगाजत निरोप देण्यात आला. गणरायाच्या पाच दिवसांच्या गणरायाला निरोप देण्यासाठी जिल्हातील नदी, खाडी, समुद्र किनारे आणि तलाव परिसरात भाविकांची संध्याकाळी गर्दी झाली होती. गणेशभक्त आपल्या कुटुंबांसमवेत मोठ्या भक्तिभावाने विसर्जन घाटावर येऊन आरती करत गणेशमूर्तीचे विसर्जन करत होते. गणपती बाप्पा मोरया, पुढच्या वर्षी लवकर या, एक दोन तीन चार गणपतींचा जयजयकार...असा जयघोष करत नदीपात्रात तरुणांनी उतरून बाप्पाला निरोप दिला. काही कुटुंबांनी वाजत-गाजत जल्लोषात गणरायाची छोटेखानी मिरवणूक काढत आनंदोत्सव साजरा केला. रायगड जिल्ह्यातील ७३ हजार १९५ गौरी-गणपतीचे विसर्जन, तलाव, नदी,

‘सॅच्युरी’त स्फोट
पाच जणांचा मृत्यू

। उल्हासनगर । वृत्तसंस्था ।
शहाद परिसरात सॅच्युरी कंपनी आहे. या कंपनीमधील सीएस २ या विभागामध्ये शनिवारी दुपारी बारा वाजता जोरदार स्फोट झाला. या स्फोटामध्ये पाच कामगारांचा मृत्यू झाला आहे. या घटनेत अनेक कामगार जखमी झाले असल्याची शक्यता वर्तविण्यात येत आहे. या जखमी कामगारांना सॅच्युरी रुग्णालयात उपचारासाठी दाखल करण्यात आले आहे. हा स्फोट कशांमुळे झाला हे अद्याप समजू शकले नाही. कंपनीत अनेक काम गार अडकले असल्याची चर्चा कंपनीच्या बाहेर सुरु होती. स्फोट एवढा भीषण होता कितानाजीनगर, गुलशन नगर, शहाद फाटक, घोबी घाट, शिवनेरी नगर परिसरातील घरांना हादरे बसले आहेत.

येणाऱ्या पावसाचा नाही भरवसा
तेव्हा नेहमी घरात ठेवा

आपला रक्षक

रेपल अडुलसा

१००% आयुर्वेदिक कफ सिरप

शितोपलादी + हळद + मध + कंटकारी + तुलसी एवं अडुलसा युक्त एकमेव कफ सिरप

विविध प्रकारच्या खोकल्यापासून त्वरित आराम

सर्व प्रमुख औषधांच्या दुकानांमध्ये उपलब्ध

कर्टमर केअर : ०८३६९०८७२३४

दहा वर्षात पहिल्यांदाच उपचार
सरकारी रुग्णालयात
झाली दुर्बिण शस्त्रक्रिया

। रायगड । खास प्रतिनिधी ।
जिल्हा सरकारी रुग्णालयात अतिगंभीर रुग्णांना उपचार मिळणे कठीण होते. एखादी मोठी शस्त्रक्रिया करण्यासाठी रुग्णांना हम्मखास मुंबईमधील रुग्णालयाची वाट धरवी लागायची आता मात्र हा त्रास बंद होणार असल्याचे चित्र दिसत आहे. जिल्हा रुग्णालयात गंभीर आतड्यांचा आजार असलेल्या दोन रुग्णांवर मोठी शस्त्रक्रिया करण्यात आली तर अन्य एका रुग्णावर दुर्बिणीद्वारे यशस्वी शस्त्रक्रिया करण्यात जिल्हा शल्यचिकित्सक डॉ. अंबादास देवमाने आणि त्यांच्या पथकाला यश आले आहे. जिल्हा शल्यचिकित्सक डॉ. अंबादास देवमाने यांनी पदभार

जिल्हातील रुग्णांना योग्य आरोग्य सेवा जिल्हातच मिळावी हा आमचा प्रयत्न आहे. दहा वर्षात पहिल्यांदाच आतड्यांच्या आजारावरील गंभीर शस्त्रक्रिया करण्यात येऊन यशस्वी झाली आहे. जिल्हा रुग्णालयात लहान मोठ्या आजारावरील शस्त्रक्रिया सुरु झाल्या आहेत. जास्तीत जास्त रुग्णांनी जिल्हा रुग्णालयाच्या सेवेचा लाभ घ्यावा. -डॉ. अंबादास देवमाने, जिल्हा शल्यचिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय

सर्व प्रकारच्या उवा आणि लिखांच्या
त्रासातून मुक्तता देणारा एकमेव

तेल मेडीलाइस

११ जडीबुटीपासून बनविलेला १००% आयुर्वेदिक

ताज्या निंबाच्या सुगंधात लहान मुलांसाठी १००% सुरक्षित

विषारी रसायन विरहित सारख्या नावांपासून सावधान

ONLINE WHATSAPP : 8369087234

मद्यपि चालकाला केले निलंबीत

। दांडगुरी । वार्ताहर ।
श्रीवर्धन मुंबई एस्टी चालकाने मद्य सेवन केल्याने त्याला बाजुला करीत वाहक अभय कासार यांनी ६० किलोमीटर एस्टी चालवल्याचे समोर आले आहे. हि घटना शुक्रवारी संध्याकाळची असून श्रीवर्धन मुंबई प्रवासादरम्यान ही धक्कादायक घटना घडली आहे. या प्रकरणी चालकाविरुद्ध रामवाडी, पेण येथील एस्टी महामंडळाच्या जिल्हा मुख्यालयात

बॅंगमध्ये सापडले अर्भक

। पन्वेल । प्रतिनिधी ।
कोपरखेणे पोलिसांना गसोली, सेक्टर ३, लक्ष्मी हॉस्पिटल व वनलाईट फिटनेस हब या दरम्यान एका बॅंगमध्ये नवजात अर्भक सापडले. हे अर्भक चार ते पाच दिवसांचे स्त्री जातीचे असल्याचे पोलिसांनी सांगितले. याप्रकरणी कोपरखेणे पोलीस ठाण्यात अज्ञाताविरोधात गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पोलीस अधिक तपास करत आहेत. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार

सुमारास मास्कने चेहरा झाकलेला एक अनोळखी इसम घणसोली, सेक्टर ३, लक्ष्मी हॉस्पिटल व वनलाईट फिटनेस हब या दरम्यानच्या कॉमन जागेमध्ये असलेल्या रॅक्वर एका चार ते पाच दिवसांच्या स्त्री जातीच्या बाळाला बॅंगमध्ये सोडून गेला. यावेळी हे बाळ रडत होते. नागरिकांनी ही बॅंग उघडली असता त्यात त्यांना लहान बाळ दिसून आले. याची माहिती त्यांनी कोपरखेणे पोलिसांना दिली. पोलिसांनी हे बाळ ताब्यात घेतले व त्याला रुग्णालयात

गौरी गणपती सणानिमित्त स्पेशल ऑफर

हातमाग व यंत्रमाग कापडाचे भव्य प्रदर्शन व विक्री

आयोजक भाऊराया हॅन्डलूम, सोलापूर

ईरकली कॉटन साडी खादी निलन साडी, टसर सिल्क व कोसा सिल्क, मलबारी सिल्क साडी, सेमी वैदणी, धारवाड साडी, खादी कॉटन साडी, मधुराई कॉटन व सिल्क साडी, पटोळा व इरकली ड्रेस, खाता वर्क टॉप, काश्मीर वर्क टॉप, परकर, लेडीज हॅन्डबॅग, गाऊन, शर्ट, कुर्ती, बंडी व शर्टींग शुटींग, सोलापूर चादर, पिलो कव्हर, शबनम बॅग, प्रिंटेड बेडशीट, टॉवेल, दिवाणसेट, जयपूर रजई, सतरंजी, पंचा, बेडशीट, नॅपकीन

दिनांक ०९-०९-२०२३ ते २८-०९-२०२३ पर्यंत वेळ - सकाळी १० ते रात्री ९ स्थळ - सार्वजनिक वाचनालय डोंगरे हॉल, रायगड जिल्हा परिषद जवळ, मुख्य पोस्ट ऑफीस समोर, अलिबाग

गणपती घेऊन आले आहेत

खास महिलांसाठी सुवर्णसंधी

जिका आकर्षक बक्षिसे

कृषीवल आयोजित गणेशोत्सव विशेष मोदक स्पर्धा

सोमवार, दि. २५ सप्टेंबर रोजी दु. ३ ते ६ वा.

स्थळ : कृषीवल कार्यालय, वेश्वी, अलिबाग.

प्रवेशिका पान ४ वर

कृषीवल

गणेश दर्शन स्पर्धा २०२३

जिका रोज आकर्षक बक्षिस

आपल्या गणपतीच्या सजावटीसह फोटो पाठवा व बक्षिसे जिंका.

प्रवेश मूल्य २०० रु. (फोटो काढण्याचे मूल्य वेगळे आकारले जाईल.)

स्पर्धेचे स्वल्प

- आपण आमच्याकडे पाठविलेल्या गणपतीच्या फोटोला 'कृषीवल' मध्ये प्रसिद्धी दिली जाईल.
- दहा दिवसांतील स्पर्धकांमधून रोज एक विजेता निवडला जाईल.
- स्पर्धा १९ सप्टेंबर ते २८ सप्टेंबर २०२३ या कालावधीत घेतली जाईल.

स्पर्धेसाठी फोटो तुम्ही कृषीवल कार्यालय, वेश्वी किंवा krushivalganesh@gmail.com या इमेलवर पाठवा अधिक माहितीसाठी संपर्क : 8975816900/9175708906/9175021288

। धाटाव । वार्ताहर ।
मुळ वनक्षेत्रपाल हद्दीतील तालुक्याच्या चणेरा जंगल भागात खैर तस्कर पुन्हा एकदा सक्रिय झाले आहेत. महिनाभरपूर्वीच रोह्यातील खैराच्या झाडांची तोड करून तस्करी करणाऱ्यांच्या मुसक्या आवळल्याची घटना ताजी असतानाच पुन्हा एकदा खांबेरे जंगलात अवैध तोड उघडकीस आली आहे. वनाधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षामुळे खैर तस्करांचे फावले असून, वारंवार खैराची कत्तल आणि तस्करी सुरु असल्याचा आरोप पर्यावरणप्रेमी नागरिकांमधून केला जात आहे. तस्करांविरुद्ध कडक कारवाई करावी, अशी मागणी सामाजिक कार्यकर्ता शहानवाज मुकादम यांनी केली आहे.

रोह्याच्या जंगलात खैराची कत्तल

तस्करांविरुद्ध कडक कारवाईची मागणी

वनपाल, वनक्षेत्रपाल यांच्याकडे झाल्या, पण तस्करांकडे कोणीच लक्ष देत नाही. त्यामुळे खैर चोरट्यांचे बळ अधिक वाढले. विविध झाडांची मुळकांडे उरून राहिले. खैराच्या अनेक जातींचे तोड करून घेतले जात आहे. लाकडांची तस्करी करून मोठीला वनविभागातील अधिकारीच कारणीभूत आहेत, त्यांचा वचक

दलालाच्या मदतीने हे सर्व सोपस्कार चालू होते, त्याला वनविभागातील काही वनपालांचा वरदहस्त होता, अशी चर्चा आहे. याच गंधीर घटनाची दखल घेत मंगळवारी मुळ वनक्षेत्रपाल प्रियांका पाटील यांनी खांबेरे हद्दीतील अवैध खैर जप्त केला. मुळात, खैर तोड व तस्करी झाली नाही, ही बरिष्ठाना वनपालांनी दिलेली माहिती खोटी ठरली, हे समोर आल्याने नेमके गोंडबंगल काय, अशी चर्चा आता सुरु झाली आहे. खैर तोड व तस्करी झाली नाही, नंतर खैराची बेमालूम तोडलेली झाडे आढळून आली, याचा अर्थ काय, याचे उतर आता वनविभागाच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी द्यावे, अशी मागणी आता जोर धरत आहे. स्थानिक दलालामार्फत खैराची

गणेशोत्सवात मुसळधार पावसाचे विघ्न

भक्तांच्या आनंदावर विरजण

। मुळूड जंजिरा । वार्ताहर ।
सर्वजनिक उत्सवाची कमतरता न भासणारा मुळूड तालुक्यातील घरगुती गणेशोत्सव प्रसिद्ध आणि पाहण्याजोगा आहे; परंतु ऐन गौरी-गणपतीच्या उत्सवात मुसळधार पावसाने मोठे विघ्न निर्माण केल्याने बाहेर पडणे अवघड बनले आहे. बुधवारी रात्रीपासून विजेच्या गडगडाटासह परिसरात मुसळधार पाऊस कोसळत आहे.

गुरुवारी सकाळपासून पावसाचा जोर अधिक वाढल्याने अनेक जण भयभीत झाले आहेत. गौरी मातेच्या आगमनाआधी मोठ्या संख्येने माहेरवाशिणी पूजनासाठी आल्या आहेत. खरेदीसाठी बाजारपेठेत प्रचंड वर्दळ दिसून येत होती. दरम्यान, गडगडाटासह पाऊस कोसळत असल्याने कशीबशी खरेदी आटोपून महिला घरचा रस्ता पकडताना दिसत होत्या. पावसामुळे सर्वच परिस्थिती अवघड बनली आहे. आकाशात काळोख दाटून पडणारा पाऊस पाहून धक्की भरत आहे. हवामान खात्याने २ ते ३ दिवस अतिवृष्टीचा इशारा दिला असल्याने घरोघरी मित्र परिवार, नातेवाईक आदींकडे गौरी-गणपती दर्शनाला जायचे कसे, अस प्रश्न गणेशभक्तांना पडला आहे. मुळूड तालुक्यात सुमारे सात हजार घरगुती गणपतीची प्रतिष्ठापना करण्यात आली असून, कुठेही सर्वजनिक

ई-रिक्षासाठी बाप्पाला साकडे

। कर्जत । प्रतिनिधी ।
माथेरानमधील ई-रिक्षा पुन्हा सुरु व्हाव्यात म्हणून चंद्रकांत धनावडे यांनी ई-रिक्षाची आरास करून गणपत बाप्पाला साकडे घातले आहे. नागरिक व पर्यटक ज्या ई-रिक्षाची पुन्हा सुरु होण्याची वाट पाहत आहेत, त्या ई-रिक्षाचे गणपतीतील डेकोरेशन सर्वांचे आकर्षक ठरत आहे. श्रमिक रिक्षा संघटनेच्या सदस्यांनी चंद्रकांत धनावडे यांच्या घरी भेट दिली व त्यांच्या अनोख्या देखाव्याचे कौतुक केले.

नेरळच्या सम्राटनगरमधील रस्त्याची दुरुवस्था

। नेरळ । प्रतिनिधी ।

नेरळ ग्रामपंचायत हद्दीमधील सम्राटनगर भागातील रस्त्याकडे ग्रामपंचायत प्रशासन जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करीत असल्याचा आरोप स्थानिकांनी केला आहे. अनेकदा तक्रारी करून, विनंती अर्ज करूनदेखील नेरळ ग्रामपंचायतीकडून कोणताही प्रतिसाद मिळताना दिसत नाही. दरम्यान, ग्रामपंचायतीच्या या भूमिकेबद्दल स्थानिकांमध्ये नाराजी असून, ग्रामपंचायतीविरुद्ध स्थानिक आक्रमक होण्याची शक्यता आहे. नेरळ गावातील सम्राटनगर येथील दलितमित्र पी.डी. गायकवाड चौक ते जी.एस.सदावतें चौक या भागातील रस्त्याची अत्यंत दुरुवस्था झाली आहे. गेले कित्येक वर्षांपासून रस्ता नादुरुस्त असून, त्याकडे

प्रशासन दुर्लक्ष करीत आहे. या भागातील रस्ता योग्य स्थितीत नसल्यामुळे तिथे कचऱ्याचे साम्राज्य झाले असून, त्या भागात रस्त्यावरील कचऱ्यामुळे दुर्गंधी पसरली आहे. या रस्त्याची माहिती घेण्यासाठी स्थानिक तरुण आकाश अरुण गवळे

यांनी नेरळ ग्रामपंचायत कार्यालयात १० ऑक्टोबर २०२२ रोजी या रस्त्याची माहिती मिळवण्यासाठी माहिती अधिकारांतर्गत अर्ज केला. पण, त्यांनी माहिती देण्यास टाळाटाळ करण्यात आली आहे. दुसरीकडे गवळे यांना कर्जत पंचायत समितीकडून पुरविण्यात आलेल्या माहितीमध्ये नेरळची आर्थिक परिस्थिती बेताकी असून, नेरळ ग्रामपंचायतीकडे निधी उपलब्ध नाही म्हणून सदरचा रस्ता होऊ शकत नाही, असे स्पष्ट केले आहे. मग नेरळ ग्रामपंचायतीमधील अन्य भागात कोणत्या माध्यमातून विकासकामे सुरु आहेत, असा प्रश्न सम्राटनगरमधील जनता उपस्थित करीत आहेत. नेरळ परिसरातील पाहणी

■ ग्रामपंचायत प्रशासनाचे जाणूनबुजून दुर्लक्ष

■ स्थानिक रहिवाशांचा आरोप

केली असता इतर भागात रस्त्यांची कामे जोमात सुरु आहेत, मग इथल्याच रस्त्यासाठी ग्रामपंचायत निधी नसल्याचे कारण काय? थोडक्यात, ग्रामपंचायत जाणूनबुजून या रस्त्याकडे दुर्लक्ष करत असल्याचे दिसून येत आहे, असा आरोप आकाश अरुण गवळे यांनी आपल्या पत्राच्या माध्यमातून केला आहे. त्यामुळे आता तरी नेरळ ग्रामपंचायत पीडी गायकवाड चौक ते जीएस सदावतें चौक असा रस्ता करणार का, याकडे लक्ष लागून राहिले आहे.

किहीम येथे कुस्ती स्पर्धा

सुधीर गायकवाड यांच्या हस्ते उद्घाटन

। सोगाव । वार्ताहर ।
श्री भिल्लेश्वर क्रीडा मंडळ किहीम-कामथ, ता. अलिबाग यांनी गुरुवार, दि. २१ सप्टेंबर रोजी दुपारी तीन वाजता किहीम बाजारपेठजवळील समुद्रकिनारी कुस्ती स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. या स्पर्धेचे उद्घाटन चॅंठी येथील ज्येष्ठ कुस्तीपटू व समाजसेवक सुधीर बाळू गायकवाड यांच्या हस्ते श्रीफळ वाढवून करण्यात आले. यावेळी अलिबाग कुस्ती तालुका अध्यक्ष जयेंद्र भाग, श्रीभिल्लेश्वर क्रीडा मंडळ अध्यक्ष प्रशांत पवार, किहीम

ग्रामपंचायत सदस्य व सामाजिक कार्यकर्ते पंडित्या गायकवाड, निलेश पवार, अभिजित चव्हाण, प्रशांत नावें कर, भाई पोतदार, मांडवा पोलीस अधिकारी यांच्यासह अनेक मान्यवर व किहीम-कामथ ग्रामस्थ मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

हिल इंडिया कामगारांचे थकित वेतन द्या : खा. बारणे

। रसायनी । वार्ताहर ।

केंद्र सरकारच्या रसायन मंत्रालयांतर्गत मावळ लोकसभा मतदारसंघातील रसायनी येथील हिल इंडिया लिमिटेड कंपनीमधील कामगारांचे मागील नऊ महिन्यांपासूनचे वेतन थकले आहे. कामगारांची उपासमार सुरु असून, त्यांनी उपोषण सुरु केले आहे. या कामगारांचे तात्काळ थकीत वेतन अदा करावे, अशी मागणी खा. श्रीरंग बारणे यांनी केंद्र सरकारकडे केली आहे. केंद्रीय रसायनमंत्री मनसुख मांडविया यांची खा. बारणे यांनी भेट घेतली. कामगारांची व्यथा मांडली. त्याबाबतचे सविस्तर निवेदन त्यांना दिले आहे. त्यात म्हटले आहे की, भारत सरकारने १९५४ मध्ये रसायनी येथे या कंपनीची स्थापना केली. या कंपनीत रसायनिक खते तयार होतात. कंपनीतील कामगारांचे नऊ महिन्यांपासून वेतन थकले आहे. त्यांना कोणत्याही सुविधा मिळत नाहीत. कामगारांचे वेतनाचा प्रश्न सोडविण्याची विनंती करूनही हा प्रश्न सुटला नाही. त्यामुळे कामगारांनी ११ सप्टेंबरपासून उपोषण सुरु केले आहे.

पूनम बांगर पैठणीच्या मानकरी

। नेरळ । प्रतिनिधी ।

कर्जत तालुक्यातील शेवटचे टोक समजल्या जाणाऱ्या सोलनपाडा येथे 'नारीशक्तीचा सन्मान, खेळ पैठणीचा' कार्यक्रम आयोजित केला होता. सुधाकर घारे युवा मंच यांच्या माध्यमातून सोलनपाडा गावातील तरुणांनी कार्यक्रम आयोजन केले होते. पूनम बांगर या पैठणीच्या मानकरी ठरल्या. महिलांना धकाधकीच्या जीवनातून कुटुंबासाठी वेळ काढता यावा यासाठी या कार्यक्रमाचे आयोजन केले होते. यामध्ये प्रथम विजेता पूनम बांगर, तर द्वितीय क्रमांक नीलम थरकुडे, आणि तृतीय क्रमांक माया सावंत यांनी पटकविला. तसेच लहान मुलांचाही कार्यक्रम घेण्यात आला. या कार्यक्रमास या माजी सरपंच हरेश घुडे, ऋषिकेश राणे, छान कोकने आदींनी भेट देऊन शुभेच्छा दिल्या. यावेळी सोलनपाडा गावातील तरुण कार्यकर्ते अशोक थरकुडे, सचिन कडलक, करण सावंत, नितेश

सोलनपाडा युवा मंचाकडून 'खेळ पैठणीचा'

कडलक, संदेश थरकुडे, निखिल बांगर, रमेश बांगर, हरिधर थरकुडे, भाईचंद थरकुडे, नितेश थरकुडे, रंजीत बांगर, भास्कर बांगर, संतोष बांगर, रोशन बांगर, भावेश थरकुडे, रमेश थरकुडे, शुभम सावंत, उत्तम थरकुडे, रवी बांगर, निलेश सावंत, अशोक कोकणे, कैलास बांगर, तसेच गावातील तरुण-तरुणी उपस्थित होत्या.

गणेशोत्सवानिमित्त अनोखा देखावा

। अलिबाग । वार्ताहर ।

आपल्या संस्कृतीमध्ये गणेशोत्सवास फार महत्त्वाचे स्थान आहे. गणपती बाप्पाला आरास सजावटीतून अनेकदा अनेक सामाजिक आणि प्रबोधनात्मक संदेश दिले जातात. साप हे नैसर्गिक अन्नसाखळीचे अविभाज्य घटक असून, सापांचा बचाव हा पर्यायाने निसर्गाचा बचाव आहे, असा संदेश वाईल्ड लाईफ वॉरियर्सचे सदस्य अक्षय पाटील यांनी त्यांच्या घरच्या गणपतीच्या सजावटीतून देण्याचा प्रयत्न केला

आहे. आपल्या भागात सापडणाऱ्या सापांचे आकर्षक फोटो सजवून श्री. पाटील घरी येणाऱ्या प्रत्येक भाविकास सापांच्या संवर्धनाबाबत

साप आणि निसर्ग संवर्धनासाठी जनजागृती

अन्य वन्यप्राणी आढळल्यास सर्व कामे बाजूला ठेवून त्यांच्या बचावासाठी अक्षय पाटील नेहमीच तयार असतात. तसेच मांजर, कुत्रा, गायी इत्यादी प्राणीसुद्धा आजारी किंवा जखमी परिस्थितीत दिसून आल्यास त्यांच्यावर योग्य औषधोपचार करण्यासाठी ते सदैव पुढे असतात. वाईल्ड लाईफ वॉरियर्स ऑफ अलिबागचे ते घटक आहेत, असे वाईल्ड लाईफ वॉरियर्स ऑफ अलिबागचे संस्थापक डॉ. प्रसाद दाभोळकर यांनी नमूद केले.

थोबॉल स्पर्धेत गवाणकर शाळा अजिंक्य

। कर्जत । प्रतिनिधी ।

महाराष्ट्र शासनाच्या क्रीडा संचालनातर्फे जिल्हास्तरीय क्रीडा स्पर्धा रायगड जिल्ह्यात सुरु आहेत. रविवारी खारघरच्या रामशेट ठाकूर क्रीडा संकुलात रायगड जिल्हा थोबॉल स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. या स्पर्धेत प्रथम भाग घेणाऱ्या माथेरानच्या प्रा. शांताराम गवाणकर शाळेच्या सतरा वयोगटातील विद्यार्थिनींनी अंतिम सामन्यात अलिबागच्या डेव्हिड हायस्कूलचा सरळ दोन सेटमध्ये पराभव केला. पॅट्रिशिया रॉड्रिगज, रुपाली शिंगाडे, जागृती झोरे, अलिजा चिपाडे यांनी आक्रमक खेळ केला. प्राजक्ता कदम हिते प्रभावी नेतृत्व केले. प्रा. गवाणकर शाळेचे ट्रेडी शशीभूषण गवाणकर व

मुख्याध्यापिका कल्पना पाटील यांनी खेळाडूंचे कौतुक केले. संघपाल वाटोरे यांनी संघाचे व्यवस्थापक, तर सुनील शिंदे यांनी विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षण दिले. कोकण विभागातील सात जिल्हे मुंबई, मुंबई उपनगर, रायगड, ठाणे पालघर, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग

वनपरिक्षेत्र अधिकारी नरेंद्र पाटील यांचे शेतकऱ्यांना आवाहन

बांबू लागवडीतून स्वतःची आर्थिक उन्नती साधावी

। अलिबाग । प्रतिनिधी ।
शेतकऱ्यांनी नैसर्गिक समतोल राखण्यासाठी बांबू लागवडीचा फायदा घ्यावा व स्वतःची आर्थिक उन्नती करून घ्यावी, असे आवाहन वनपरिक्षेत्र अधिकारी नरेंद्र पाटील यांनी केले. अलिबाग वनपरिक्षेत्र कार्यालयतर्फे जागतिक बांबू दिवसाचे सोमवार, दि. १८ सप्टेंबर रोजी आयोजन करण्यात आले होते. त्यावेळी श्री. पाटील बोलत होते. यावेळी बांबूचे महत्त्व व लागवडीतून शाश्वत उत्पन्न याविषयी लघुकार्यशाळा पार पडली. यावेळी तालुक्यातील शेतकरी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

शेतकऱ्यांनी आपल्या शेतामध्ये शेतकऱ्यांच्या आर्थिक उन्नतीसाठी बांबू लागवड करावी. त्याच्यापासून अनेक शोभेच्या वस्तू, प्रक्रिया करून वाहनांसाठी इथेनाल निर्मिती करता येते व अनेक ठिकाणी त्याचा जन्मापासून मूल्यपर्यंत वापर होतो, असे श्री. पाटील यांनी सांगितले. आमच्या नर्सरीमध्ये बांबूची रोपे उपलब्ध असून, त्याचा लाभ घ्यावा. तसेच आमच्या खात्यातर्फे जून महिन्यात बांबू व शेवगा रोपे शेतकऱ्यांना देण्यात आली. सध्या पाऊस सुरु असल्याने अजूनही तालुक्यातील शेतकऱ्यांना हवी असल्यास आपल्या ग्रामपंचायतीतर्फे आपण रोपांची मागणी केल्यास देण्यात येतील, असे नरेंद्र पाटील यांनी सांगितले. दरम्यान, बांबू लागवडीपासून ते उत्पादित साहित्य याची माहिती प्रमुख

मार्गदर्शक सचिन भोईर, कृषी पर्यवेक्षक समाज नवी दिल्लीचे महाराष्ट्र उपाध्यक्ष, अलिबाग यांनी दिली. भारतीय कृषक प्रगतिशील शेतकरी जयपाल पाटील

यांनी आपल्या मार्गदर्शनात बांबूची लागवड आपल्या शेतात करताना आपली शेतजमीन त्यासाठी उपयुक्त आहे का नाही, यासाठी मातीची तपासणी आरसीएफ थळमध्ये करून घ्यावी, असा मोलाचा सल्ला दिला. बांबू लागवडीबाबत उपयुक्त सूचना व माहिती माजी ग्रामसेवक आंका महाले यांनी दिली. कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून प्रदीप बैनाडे व वानखेडे कृषी अधिकारी अलिबाग, समाजसेवक सलीम तांडेल, कैकाडी समाजाचे अध्यक्ष शंकर हनुमान जाधव उपस्थित होते. यावेळी बांबूपासून होणारे विविध प्रकारचे वस्तूंचे प्रदर्शन देण्यात आले होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन एम.डी. तायडे, वन अधिकारी चौल यांनी केले. या कार्यक्रमास अलिबाग तालुक्यातील सर्व वनपाल, वनरक्षक, शेतकरी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

सोमवारी हुतात्मा स्मृतिदिन सोहळा

। उरण । वार्ताहर ।
चिरनेर जंगल सत्याग्रहातील हुतात्म्यांचा ९३ वा हुतात्मा स्मृतिदिन सोमवारी (दि. २५) सरकारी इतमामात साजरा होणार आहे. याप्रसंगी नवी मुंबई, उरण पोलिसांद्वारे बंदुकीच्या फेरी झाडून हुतात्म्यांना मानवंदना दिली जाणार आहे. इतिहासाच्या सोनेरी पानावर ठळक नोंद असणाऱ्या चिरनेरच्या जंगल सत्याग्रहाला सोडवणार, दि. २५ सप्टेंबर रोजी ९३ वर्षे पूर्ण होत आहेत. ब्रिटिशांच्या विरोधात महात्मा गांधींनी उभारलेल्या सविनय कायदेभंग चळवळीचा एक भाग म्हणून सन १९३०मध्ये चिरनेर जंगल सत्याग्रह करण्यात आला. मात्र, त्यावेळी या सत्याग्रहींवर इंग्रज सैनिकांकडून बेकूट गोळीबार करण्यात आला. या गोळी बारामध्ये धाकू गवत्या फोफेरकर (चिरनेर), आनंद माया पाटील (धाकटी जुई), रामा बामा कोळी (मोठी जुई), आलू बेमट्या म्हावे (दिघोडे), नाथ्या महादू कातकरी (चिरनेर), रघुनाथ मोरेश्वर न्हावी (कोग्रोली), परशुराम रामा पाटील (पाणदिवे), हसूराम बुधाजी घरत (खोपटे) हे आठ सत्याग्रही हुतात्मा झाले. यावर्षी ही चिरनेर ग्रामपंचायत, पंचायत समिती, रायगड जिल्हा परिषद, उरण पोलीस ठाणे, ग्रामस्थांच्या संयुक्त विद्यमाने हुतात्मा स्मृतिदिन सोमवारी दुपारी ठिक १२ वा उपस्थित मान्यवरांच्या हस्ते हुतात्म्यांना अभिवादन करण्यात येणार आहे.

कृषीवल

गणेश दर्शन स्पर्धा २०२३

● श्री. पांडुरंग ना. जोशी मु. धोंडखार-चणेरा.
छाया-सत्यप्रसाद आडाव

● शेकाप कार्यकर्ते श्री. शंकर दिवकर, मु. धोंडखार-चणेरा. छाया-सत्यप्रसाद आडाव

● श्री. अशोक पेडणेकर किहीम यांचे इथली श्री. गणारायाची भव्य मूर्ती.
छाया- सुरेश खडपे

● श्री. रमेश मोरे किहीम यांचे निवासी श्री गणेशाची प्रसन्न मुद्रा.
छाया- सुरेश खडपे)

● श्री. हेमंत पेडणेकर किहीम यांचे निवासी श्री. गणारायाची नयनरम्य सजावट.
छाया- सुरेश खडपे

● सौ. विणा प्रशांत राजत किहीम यांचे इथली श्री.गणेशाची सुबक मूर्ती.
छाया- सुरेश खडपे

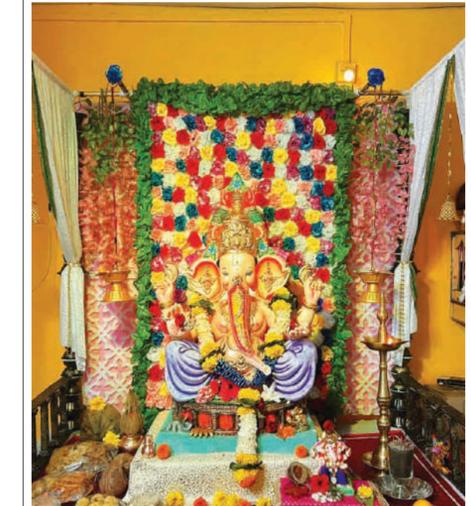
● श्री. अमर घरत, बहिरोळे-अलिबाग. छायाचित्र- अब्दुल सोगावकर

● श्री.विनायक रमेश गिरकर मु.प्रधानवाडी सोसा.अलिबाग

● प्लास्टिक मुक्तीचा संदेश देणारी मंगेश भगत शहाबाज यांच्या घरी विराजमान झालेली श्री. गणेशाची मूर्ती.
(छाया- जिविता सुरज पाटील, कुसुंबळे-अलिबाग.)

● आशिष शरद गावंड, मु. मांडवा-पाडा, अलिबाग.
छाया -अब्दुल सोगावकर

● श्री. वामन ठकरळ व परिवार मु. मुनवली-अलिबाग. (छायाचित्र-अब्दुल सोगावकर)

● संजय अनमाने मु. मुनवली, अलिबाग. (छायाचित्र- अब्दुल सोगावकर)

● श्री. प्रकाश तळकर, मु. सोगाव-अलिबाग. (छायाचित्र- अब्दुल सोगावकर)

● श्री. रुपेश अनमाने व परिवार मु. मुनवली-अलिबाग. (छायाचित्र- अब्दुल सागावकर)

● श्री. संतोष बांद्रे मु. मुनवली-अलिबाग. (छायाचित्र- अब्दुल सोगावकर)

● सामाजिक कार्यकर्ते सचिन घाडी व घाडी बंधु, मु. मुनवली-अलिबाग.
(छायाचित्र- अब्दुल सोगावकर)

● मुरुड येथील भोगेश्वर पाखाडीमधील रतिश रणदिवे यांच्या घराचा गणपती.
(छाया- सुधीर नाझरे)

● श्री. नितेश कृष्णा कडू, धोकवडे नं. २ अलिबाग. छाया-अब्दुल सोगावकर

● शैलेश तिलोटकरसर, मु. मुनवली-अलिबाग. छायाचित्र- अब्दुल सोगावकर

● विनोद पाटील, मु. गावठाण. छायाचित्र : सुनिल ठाकूर

● उरण शहरातील देऊळवाडी येथील प्रसिद्ध सामाजिक कार्यकर्ते शशिकांत भुवड यांच्या निवासस्थानी विराजमान झालेली गणेशमूर्ती.

● श्री. दिलीप मोढे मु. मुनवली-अलिबाग. छायाचित्र- अब्दुल सोगावकर

महात्मा जोतिबा फुले यांनी स्थापन केलेल्या सत्यशोधक समाजाला रविवार, दि. २४ सप्टेंबर, २०२३ रोजी १५० वर्षे पूर्ण होत आहेत. या पार्श्वभूमीवर दै. शिवनेर व श्री गजानन महाराज शिक्षण प्रसारक मंडळ यांनी दि. २४ रोजी सकाळी १०.०० वाजता सत्यशोधक समाजाचे एक दिवसीय अधिवेशन 'पुढारीकार पद्मश्री डॉ. ग. गो. जाधव नगरी', मुंबई मराठी पत्रकार संघ, आज्ञाद मैदान येथे आयोजित केले आहे. त्यानिमित्त हा खास लेख...

स्त्री-स्वातंत्र्याच्या क्रांतीचे प्रणेते

मोडेल

समाजसुधारक, शिक्षणतज्ज्ञ, कृषितज्ज्ञ, आधुनिक नाटककार, निबंधकार, आद्यशिवचरित्रकार, आधुनिक मराठी कवितेचे जनक, पुण्याचे आयुक्त, ग्रंथप्रकाशक, पुणे कमिश्नर अॅड. कॉन्स्टीट्युट ऑफ कॅरिअर कार्याकारी संचालक, स्त्री-पुरुष समानतेचे प्रेरणास्थान असलेले महात्मा फुले भारतीयांच्या मनःपटलावरून जातीव्यवस्थेचे विषारी जाळे दूर व्हावे म्हणून आयुष्यभर कार्यरत होते. स्वातंत्र्य-समता बंधूता व न्याय या वैश्विक मूल्यांच्या आधारे लिंगभेदावर जातिव्यवस्थेवर ते अखंडपणे प्रहार करत होते. जून १८८५ च्या 'सत्सर्'च्या अंकात ते म्हणतात,

स्त्रीपासून उपज्ञानिया, त्यांची जातीत निंदशील जरी। उपटावे कान तुझे त्वन्मानेनेची व्यर्थ इतर करी।।

एखाद्या जोडप्याला मूल होत नाही म्हटले की, पुरुषाला नेहमी दुसरे लग्न करण्याचा आग्रह केला जातो, तेव्हा जोतिबा म्हणतात - "जर एखाद्या जोडप्याला मूल झाले नाही, तर पत्नीवर वाझोटोपणाचा आरोप करणे, हे अत्यंत निर्दयपणाचे कृत्य आहे. तिच्या पतीत वाझोटोपणाचे काही दोष नसतील कशावरून?"

ज्या काळात स्त्रियांनी शिक्षण घेऊ नये, शिक्षण घेतल्यास अकाली वैधव्य येते, स्त्रियांनी पायात चपला घालणे अपवित्र समजले जाई, छत्री वापरली तर पुरुषाचा अपमान समजला जाई, वडिलध्यास्यासमोर नवऱ्याशी बोलणे असभ्य समजले जाई (असे बोलणाऱ्या एका तरुण जोडप्याला बापाने दिवसभर शिक्षा म्हणून कोंडून ठेवले होते.) स्त्रीने नवऱ्याबरोबर पांतीत जेऊ नये. परगवी नोकरित असलेल्या नवऱ्याबरोबर जाऊ नये. अशा विपरित वातावरणात जोतिबांचे लग्न सावित्रीबाईशी १८४० साली झाले तेव्हा त्यांची वय १३ व ९ होती. स्त्री-शिक्षणविरोधी प्रचारकांच्या म्हणण्यांनुसार मुली शिकल्या तर त्यांचे डोळे जातील, त्या मृत्यू पावतील किंवा शाळेत पाठविणारा वेडा होतो, अशा पार्श्वभूमीवर जोतिबांनी मुलींच्या शिक्षणाचा विचार केला. जोतिबांच्या जन्मानंतर एक वर्षानंतर त्यांच्या आईचे निधन झाले व त्यांच्या सांभाळ करणाऱ्या सगुणाबाई क्षिरसागर व पत्नी सावित्रीबाई असे दोघांनाही त्यांनी शिक्षण देऊन त्यांनी पदवीप्राप्त शिक्षिका बनविली. १८४८ साली पहिली मुलींची शाळा काढून सावित्रीबाईंच्या सहाय्याने १८५३

पर्यंत म्हणजे फक्त ५ वर्षात पुणे-सातारा जिल्ह्यात एकूण १८ शाळा काढल्या. शिक्षिका तयार करण्यासाठी प्रशिक्षण स्कूलही सुरू केले. फातिमा शेख या मुस्लिम शिक्षिकेचे सहाय्य वाखाननीय होते. "स्त्री शिक्षणासाठी विना वेतन कार्य करणाऱ्या सावित्रीबाई या महनीय व्यक्तीचे योगदान महत्त्वाचे आहे" असे उद्गार महाविद्यालय-पर्यवेक्षक मेजर वॅडी यांनी १८५२ साली काढले होते.

१८४८ साली काढलेल्या पहिल्या पुण्यातील - 'नेटीव्ह फिमेल स्कूल' च्या एका वार्षिक कार्यक्रमानिमित्त जोतिबा म्हणतात, "स्त्रियांस विद्या शिकवून त्यांचा सुधारणूक करणे, त्यांस त्यांच्या योग्यतेप्रमाणे मान देणे व त्यांच्या कल्याणाची काळजी बाळगणे, हे हिंदू लोकांच्या विचारास विरुद्ध वाटते आणि केवळ इतकेच नाही तर असे केले असता त्यास अधर्म घडतो अशी त्यांची समजूत पडून गेली आहे. त्यांच्या मते स्त्रियांनी निरंतर दास्यत्वात वागावे, त्यांनी विद्या शिकू नये, सुशिक्षित होऊ नये, धर्म जाणू नये, पुरुषांच्या मंडळीत जाऊ नये, पुढार्यांच्या विचारात आपले मत देऊ नये, सारांश - कोणत्याही गोष्टीत त्यांनी पुरुषांची बरोबरी करू नये. परंतु असा वृथाभिमान बाळगल्यामुळे आपल्या देशाची अवस्था खराबीस कशी मिळाली आहे ती त्यांच्या लक्षात येत नाही.

अहमदनगरहून प्रकाशित होणाऱ्या 'ज्ञानोदय' या वृत्तपत्राला दिलेल्या मुलाखतीत १८५३ साली जोतिबा म्हणतात, "प्रथम मनात आले की, आईच्या योगाने मुलांची सुधारणूक होते, ती फार चांगली आहे. म्हणून मुलींचीच शाळा प्रथम घातली." स्त्रियांचा मॅट पुरुषांपेक्षा खूप लहान असल्याने उच्च शिक्षणाचे ओझे त्यांना झेपणारे नाही असे समजून वागणाऱ्या वर्गातील एका ब्राह्मण विद्यार्थ्याचे २९ मे १८५२ च्या 'पुना अँडब्लॅक' मध्ये आलेले पत्र खूप काही सांगून जाते. त्या पत्रात म्हटले आहे की, "जोतीरावांच्या

शाळातील मुलींची पटसंख्या सरकारी शाळातील मुलांपेक्षा १० पटीने मोठी आहे. त्याचे कारण त्यास अधर्म घडतो अशी त्यांची समजूत पडून गेली आहे. त्यांच्या मते स्त्रियांनी निरंतर दास्यत्वात वागावे, त्यांनी विद्या शिकू नये, सुशिक्षित होऊ नये, धर्म जाणू नये, पुरुषांच्या मंडळीत जाऊ नये, पुढार्यांच्या विचारात आपले मत देऊ नये, सारांश - कोणत्याही गोष्टीत त्यांनी पुरुषांची बरोबरी करू नये. परंतु असा वृथाभिमान बाळगल्यामुळे आपल्या देशाची अवस्था खराबीस कशी मिळाली आहे ती त्यांच्या लक्षात येत नाही.

अहमदनगरहून प्रकाशित होणाऱ्या 'ज्ञानोदय' या वृत्तपत्राला दिलेल्या मुलाखतीत १८५३ साली जोतिबा म्हणतात, "प्रथम मनात आले की, आईच्या योगाने मुलांची सुधारणूक होते, ती फार चांगली आहे. म्हणून मुलींचीच शाळा प्रथम घातली." स्त्रियांचा मॅट पुरुषांपेक्षा खूप लहान असल्याने उच्च शिक्षणाचे ओझे त्यांना झेपणारे नाही असे समजून वागणाऱ्या वर्गातील एका ब्राह्मण विद्यार्थ्याचे २९ मे १८५२ च्या 'पुना अँडब्लॅक' मध्ये आलेले पत्र खूप काही सांगून जाते. त्या पत्रात म्हटले आहे की, "जोतीरावांच्या

शाळातील मुलींची पटसंख्या सरकारी शाळातील मुलांपेक्षा १० पटीने मोठी आहे. त्याचे कारण त्यास अधर्म घडतो अशी त्यांची समजूत पडून गेली आहे. त्यांच्या मते स्त्रियांनी निरंतर दास्यत्वात वागावे, त्यांनी विद्या शिकू नये, सुशिक्षित होऊ नये, धर्म जाणू नये, पुरुषांच्या मंडळीत जाऊ नये, पुढार्यांच्या विचारात आपले मत देऊ नये, सारांश - कोणत्याही गोष्टीत त्यांनी पुरुषांची बरोबरी करू नये. परंतु असा वृथाभिमान बाळगल्यामुळे आपल्या देशाची अवस्था खराबीस कशी मिळाली आहे ती त्यांच्या लक्षात येत नाही.

जोडीने जोतिबांच्या रात्रशाळेत जातात. प्रथम पत्नी-पतीचे जेवण घेतात तेव्हा तेव्हा पती म्हणतो - अगो तुझेही ताट घे, आज आपण बरोबरच जेवण करू. देवाच्या-धर्माच्या नावावर आपणासारख्या इतर अज्ञानी माळी, कुणबी इ. शुद्र जातींना लबाड्या हलथापा देऊन लुबाडून खाण्याचा भट-ब्राह्मणांचा कावा चांगला उघड झाला आहे. ते दोघे उभयता सर्वांना मोफत शिक्षण देतात. यापूर्वीही त्यांनी शाळेत येण्याबद्दल पुष्कळ वेळा आग्रह केला असता आपण गेले नाही ही आपण मोठीच चूक केला आहे. विद्या शिकण्याचे महत्त्व आज आपणास कळू न आले. आज आपण लोकर जेवण आटोपून जोतीराव-सावित्रींच्या शाळेत जाणे सुरू करूया. १८६९ साली ४२ व्या वर्षी जोतिबांनी छत्रपती शिवाय्यांचा पोवाडा लिहून त्यांचे इत्यंभूत चरित्र मांडताना त्यांनी स्त्री-पुरुष समतेचा घडा शिकविण्यासाठी खुबीने वापर करून या ८ भागातील, १६ चालीमध्ये म्हटलेल्या ९०८ ओळींच्या पोवाडा माध्यमातून नवऱ्याने सवत आणलेली जिजाऊंना आवडले नसल्यामुळे त्या

पुण्याला आल्या, शहाजीराजांच्या दासीपुत्र - संताजीला शिवछत्रपतींनी कर्नाटकचे मुख्य बनवले, शहाजीराजांना आदिलशाहाने अटक केल्यानंतर आपली पत्नी सईबाईने दिलेल्या सत्यानुसार मोगलांशी पत्रव्यवहार व मोगलांच्या दबावामुळे वडिलांची सुरक्षित सुटका कशी करवतात. अशा पद्धतीने शिवछत्रपती आपल्या आईचे, पत्नीचे मत कसे महत्त्वाचे मानत असत हा घडा ते वाचकाला देत असत.

आयुष्याच्या अखेरीस जो 'सार्वजनिक सत्यधर्म' हा ग्रंथ म. जोतिबांनी लिहिला त्यामध्ये सत्यवर्तन करणारे कोण समजावेत असे ३३ मुद्दे - नियम त्यांनी मांडले आहेत. त्यातील

नियम (१) निर्माणकृत्याने स्त्री-पुरुष उभयता जन्मतःच स्वतंत्र व एकंदर सर्व अधिकारांचा उपभोग घेण्यास पात्र केले आहे असे

कबूल करणारे - सत्यवर्तनी नियम (७) निर्माणकृत्याने सर्व मानव-स्त्री-पुरुषांस धर्म व राजकीय स्वतंत्रता दिली आहे (जे दुसऱ्यांचे नुकसान किंवा इतरांना पिडा देत नाहीत) हे मान्य करणारे - सत्यवर्तनी

नियम (८) - प्रत्येक स्त्रीने आपला पती सोडून व पुरुषाने पत्नी सोडून इतरांना बंधू-भगिनी मानतात ते सत्यवर्तनी.

नियम (९) - निर्माणकृत्याने - सर्व स्त्रीपुरुषांना, सर्व मानवी हक्कांविषयी (इतरांना आणून घ्याय, प्रसिद्ध करण्याचे स्वातंत्र्य आहे असे मानणारे - सत्यवर्तनी होत.

नियम (१०) - जे स्त्रीपुरुष व्यभिचाराचा धिकार करून स्वतःचे आचरण अव्यधिचारी ठेवतात ते.

नियम (३२) - जे स्त्री-पुरुषांमध्ये खाणे-पिणे, कपडे-लंते (नेसणे-लेणे) याविषयी विधीनिषेध, आवडनिवड न करता शुद्ध अंतःकरणाने राहतात ते सत्यवर्तनी होत.

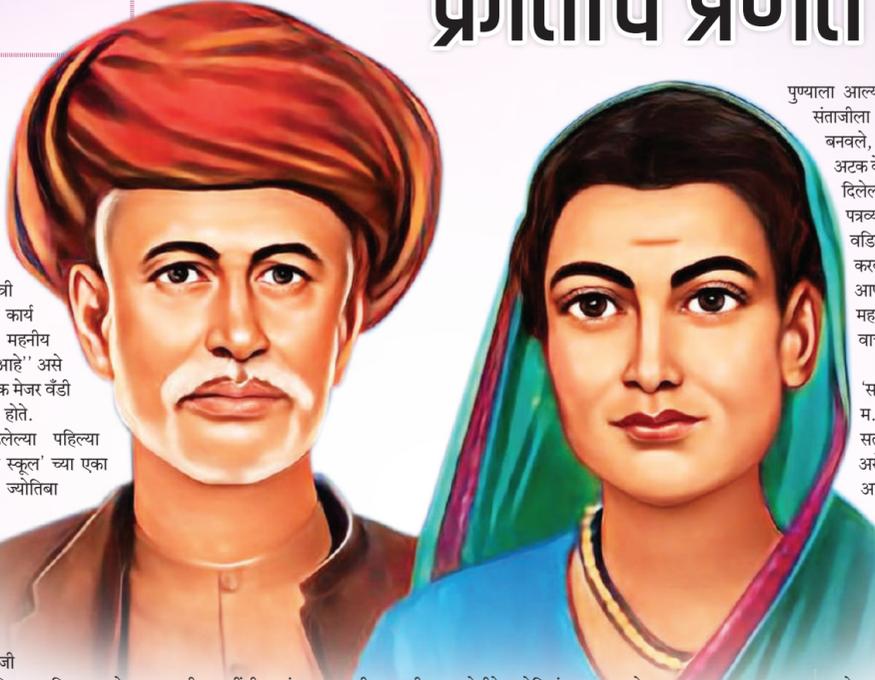
लिंग-विषयमतेबद्दल लिहिताना महात्मा म्हणतात-

स्त्री-पुरुषापेक्षा श्रेष्ठच आहे, ती मुला-मुलींना जन्म देते, पालनपोषण करते, बहिण-भावंडांची निरपेक्ष पद्धतीने पाठराखण करते. ती माहेर-सासर अशा दोन्ही कुटुंबासाठी इतके परंतु दुःखाचे कारण म्हणजे पुरुषाचा कृतघ्नपणा होय. "आपल्या जन्मदात्या मातांनी आपल्या उदरी ९ महिने ओझे वाढवून आपल्यास जन्म दिला, याविषयी ते 'पुरुष' अनोळखी होऊन कृतघ्न होतात... यावर उपाय म्हणजे...

"एकंदर सर्व मानवी स्त्री-पुरुषांनी सत्यास स्मरून एकमेकांनी-एकमेकांशी निर्मळ व पवित्र अंतःकरणाने वागण्याशिवाय त्या सर्वांमध्ये निर्मळ भाऊपणा जागृत होणार नाही. जर पुरुष स्त्रियांच्या मानवी हक्कांच्या आड आले नाहीत तर या जगामध्ये निर्मिकांचे राज्य होऊन एकंदर सर्व मानव-स्त्री-पुरुष संतोषी होवून सुखी होतील." यासाठी स्त्रियांना संघटीत संघर्ष करावा लागेल असेही ते सांगतात, स्त्री अन्यायात धर्मग्रंथांच्या सहाभावाबद्दल म्हणतात - "सर्व धर्मग्रंथ सत्यपुरुषांनी लिहिले आहेत. एखाद्या स्त्रीने आजपावेतो जर धर्मग्रंथ लिहिले असते तर मानव पुरुषांनी एकंदर सर्व स्त्रियांच्या हक्कांविषयी हत्यार करून त्यांनी आपल्या पुरुष जातीच्या हक्कांविषयी मात्र वाचाळपणा केला नसता. ख्या जरे हे ग्रंथ लिहिण्याजोगत्या विद्वान (सुशिक्षित) असल्या तर पुरुषांनी असा उघड गोमा करून पक्षपात केला नसता."

"नवरा मेल्यानंतर कित्येक क्रिया दुःखावेगाने सती जातात परंतु पुरुषाला तिच्या निधनाने दुःख होवून तो कधी 'सता' गेलेला एकला आहे का? घरातच्या महापतिव्रता स्त्री असता अत्यंत लोभी पुरुष तिच्या उरावर दुसऱ्या लग्नाचा २-२, ३-३ बायका करतात, त्याप्रमाणे लग्न करून नांदत असता - दुसऱ्या पुरुषाबरोबर लग्न लावून पहिल्या पतिव्याच घरी त्याचा 'सवता' म्हणून त्याला आणून खिया नांदत नाहीत, म्हणजेच 'या लोभी-धाडसी पुरुषांनी आपलेच घोडे पुढे दामटले, आणि त्यास (स्त्रियांना) मानवी हक्क समजू नये म्हणून विद्या शिकण्यास प्रतिबंध केला."

या धर्मग्रंथांच्या पुरुषी अहंकाराला उत्तर म्हणूनच विधवा-विवाह, पुनर्विवाह, स्त्रियांना घटस्फोटाचे अधिकार, लग्नामध्ये स्त्रियांची संमती महत्त्वाची ठरावी यासाठी म. फुले यांनी अखंडपणे अविरोधपणे कष्ट केले. ▶▶ पान ७ वर

अॅड. शंकर निकम

जरी अशीच परिस्थिती चालू राहिली तर जोतीरावांच्या मुली आम्हा मुलांपेक्षा वरचढ ठरतील व खरोखरच येत्या परीक्षेमध्ये आपण मोठा विजय मिळवू असे त्यांना वाटत आहे. स्त्रियांनी पुरुषावर मात केली हे पाहून आम्हा पुरुषांना लाजेने माना खाली घालाव्या लागतील!" ही त्या पत्रकालाची भिती १७० वर्षांनंतर २०२३ साली खरीच ठरलेली आहे या जोतिबा- सावित्रींच्या लेकींनी शिक्षणक्षेत्रात मुलांना कधीच मागे टाकलेले आहे. स्त्रियांना पुरुषांच्या बरोबरीने समता-सन्मान मिळालाच पाहिजे यासाठी महात्मा फुले यांनी हाएक प्रयत्न सुरू केले. जोतिबांनी वयाच्या २८ व्या वर्षी लिहिलेल्या 'तृतीय नेत्र' या नाटकामध्ये 'शिकाला चला' हा संदेश देताना, नाटकामुळे शेतटीशेतकरीपती-पत्नी असलेले नायक-नायिका

महाराष्ट्रात काही चर्चाविषय कधीच संपत नाहीत, कारण त्यावर रास्त निर्णय केला जात नाही. गणपतीच्या 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस' मधील मूर्ती व पर्यावरण हा तसाच एक विषय. या संबंधातील गेल्या वीस वर्षातील घटनांचा आढावा घेऊन वस्तुस्थिती काय आहे ते पेणचे गणेश मूर्तिकार श्रीकांत देवधर यांनी या लेखात मांडले आहे. पर्यावरणप्रेमी लोकांनी लेखातील मुद्दे जाणून घेऊन त्यांची निरीक्षणे वेगळी असतील तर जरूर मांडावी. मात्र त्यास वास्तव्याचा आधार असावा.

पर्यावरणपूरक गणेशमूर्ती शक्य आहे?

प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'च्या गणेश मूर्तीवर बंदी घालावी, कारण त्या मातीसारख्या लगेच विरघळत नाहीत व प्रदूषण करतात असा विषय मुंबई हायकोर्टाच्या ऑरेंगाबाद खंडपीठात घ्ये २००५ साली आल्याचे आठवते. 'अंधश्रद्धा निर्मूलन संस्थे' मार्फत तशी याचिका नरेंद्र दाभोळकर आणि त्यांचे सहकारी यांनी दाखल केली होती. नदी, समुद्र यांचे प्रदूषण होऊ नये-वाहू नये याची दखल घ्यावी यासाठी अनेक गोष्टींचा याचिकेत उल्लेख होता.

पण तो दीड फूटांपर्यंतचा घसगुती आकाराचा होता. पुढे, कोटली ना कोटली संस्था असाच प्रचार राहिली, की गोवा या राज्याप्रमाणे, गुजरातमधील सुरत शहर, महाराष्ट्रातील नागपूर हे उपराजधानी असलेले शहर यांना 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'च्या मूर्ती चालत नाहीत. पण प्रत्यक्षात मात्र, 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'च्या गणेश मूर्ती करणारे कारखाने वाढत गेले आणि त्या प्रकारच्या गणेशमूर्तींची विक्रीही वाढत गेली.

जानेवारी २०११ मध्ये प्रमुख वर्तमानपत्रांत (लोकसत्ता, मटा वगैरे) ठळक अक्षरांत बातमी आली, की "कोर्टाचा आदेश- 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'चे गणपती करण्यास मनाई; गणपती फक्त मातीचेच हवे!". कोर्टाचा आदेश म्हटल्यावर गंधीर चर्चा सुरू झाली. 'खरे कळले ते असे, की कोर्टाने 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'च्या गणपती मूर्ती बंद करा असे म्हटलेले नव्हते, तर फक्त पाणी प्रदूषित होणार नाही असे बघा असा तो आदेश होता. कोर्टाचे ते म्हणणे 'अनिश'च्या २००५ च्या याचिकेवर होते, पण 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'च्या गणेश मूर्ती करणाऱ्या बंदी असा संदेश सर्वत्र पसरला. त्याचा धसका मूर्तिकार आणि व्यावसायिक यांनी घेतला.

महाराष्ट्रातील 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस' मूर्ती बनवणारे सर्व मूर्तिकार-कारखानदार २६ फेब्रुवारी २०१९ रोजी पेण तालुक्यातील जोहा या गावी एकत्र जमले. त्यांनी त्या निर्णयाविरुद्ध कोर्टात जाण्याचे ठरवले; तसेच, पेणचे स्थानिक तेव्हाचे आमदार धैर्यशील पाटील यांनी तो मुद्दा मंत्रिमंडळासमोर मांडला. त्याला उत्तर देताना पर्यावरण मंत्री दिलीप वळसे-पाटील यांनी जाहिर केले, की सर्व संबंधितांना एकत्र बसवल्याशिवाय 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'च्या मूर्ती बंद करणार नाही. सर्वसंमतीनेच काय तो निर्णय होईल.

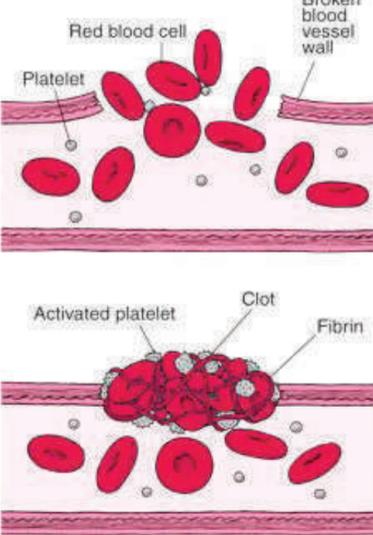
पुढे त्या संबंधात उलटमुलट बातम्या येत राहिल्या. मॉर्टिंग झाल्या, पण ठोस निर्णय कधी झाला नाही. गणपती मूर्ती 'माती' आणि 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस' या दोन्ही माध्यमांत बनत राहिल्या. त्यांच्या विक्रीत मोठ्या प्रमाणात वाढ होत राहिली. पुढे, 'कोरोना'ने जगातील सर्वच उद्योगधंद्यांना फटका बसला. त्यातून बाहेर पडल्यावर मात्र दिल्लीच्या 'सेंट्रल पोल्युशन कंट्रोल बोर्ड'ने 'महाराष्ट्र पोल्युशन कंट्रोल बोर्ड'ला आदेश देऊन, 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'च्या विरुद्ध मोठी मोहीम पुन्हा उघडली. त्यावर कोर्ट-कचेऱ्या चालू आहेत. 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'च्या मूर्तींवर सध्या तरी सरकारकडून बंदी नाही.

दरवर्षी करण्यापेक्षा मूर्तिकाराला मूर्तीची ऑर्डर देणे सोपे वाटू लागले. स्वातंत्र्यपूर्व काळापासूनच गुजरातमधून कोले किंवा इतर वस्तू मुंबईमहाराष्ट्रात येत. बोटीत खाली बोटीचा तोल सांभाळण्याकरता टाकलेल्या मातीच्या गोणी मुंबईत आणि पेणच्या अंतोरा बंदरात येत. मूर्तिकारांनी ती माती मूर्तीसाठी वापरून पाहिली. ती पांढरी ग्रे रंगाची माती ही चांगली पावडरसारखी स्वच्छ मऊ होती, चिकनमाती होती. ती माती मूर्ती करणाऱ्याकरता महाराष्ट्राच्या लाल मातीपेक्षा उत्कृष्ट अशी होती. ती 'शाडू'ची माती मूर्ती करण्यासाठी सर्वमान्य झाली. गुजरातमधूनच मग मुद्दाम माती मागवणे सुरू झाले. मातीचे मूळ एकदा मूर्तिकाराने केले, की त्याच्यावर 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'चा साचा पाडण्याचे तंत्र अवगत झाले. म्हणजे कलाकाराने एकदा मास्टर मांडिले केले, की झाले. त्याच्या साच्यातून तशा अनेक मूर्ती तयार करता येऊ लागल्या. मातीच्या गणपती मूर्तीचे 'प्रॉडक्शन' होऊ लागले. मूर्तिकार मातीची मूळ मूर्ती कलात्मक रीत्या बनवतो, मग 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'च्या साच्यातून अनेक मूर्ती निर्माण केल्या जातात. हे कित्येक काळापासून चालत आले होते. त्यानंतर 'स्वस्तिक रबर कंपनी'ने रबरी साचे बनवणे सुरू केले. ते लोण पेणला १९५५ च्या आसपास पाचले. मूळ कलाकाराच्या मांडिलेला अनेक मूर्ती साचा पाडवा व त्याला 'कव्हर' म्हणून 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'चा साचा असतोच. त्या रबरी साच्यातून 'प्लॅस्टर ऑफ

पॅरिस'च्या गणेशमूर्ती बनवण्याची सुरुवात झाली. रबरी साच्यातून मूर्ती दागिन्यांसकट मूळ कलावंतांनी केलेल्या मॉडेलप्रमाणे जशाच्या तशा निघू लागल्या. शिवाय, त्या मोठ्या प्रमाणात. सार्वजनिक गणेशोत्सवातील मूर्तींची उंची दरवर्षी वाढतच गेली. दोनतीन फूटांच्या वरील गणपतीमूर्ती मातीत करून ठेवणे शक्य होत नाही. त्याऐवजी ते 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'मध्ये करणे सोपे पडते. कारण ते वजनाला हलके असते आणि फुटण्याची भीती नाही. अशा कारणांनी 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'च्या गणपतीमूर्तीची निर्मिती आणि खरेदी-विक्री खूप मोठ्या प्रमाणावर वाढली. गणेशमूर्तीचे विसर्जन करतो तेव्हा मातीच्या गणेशमूर्ती थोड्या वेळात विरघळून तिचा गाळ होतो. मात्र 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'ची गणपती मूर्ती पाण्यात लगेच विरघळत नाही. त्यामुळे काही दिवसांनी त्या मूर्तीचे हात-पाय-चेहरा वेगवेगळे होऊन समुद्रकिनारी किंवा नदीकिनारी दिसतात. देवाची विटंबना होते व भावना दुखावल्या जातात. पण मातीच्या गणपती विसर्जनातही पर्यावरणाची हानी होऊ शकते. कारण ती माती येथील नसून गुजरातची वेगळी अशी माती आहे. शिवाय, त्यामध्ये रंग असतात. त्यामुळे तेही पर्यावरणपूरक होत नाही. यावर एक उपाय म्हणजे प्रत्येक गावाने-शाहराने थैथील य्युनिसिपालटीने विसर्जनासाठी पाण्याच्या वेगळ्या टाकायची व्यवस्था करणे आणि कोणालाही समुद्रात वा नदीत मूर्तीचे विसर्जन करू न देणे हा आहे. ▶▶ पान ७ वर

प्लेटलेट्सचे आजार: कारणे व उपचार

पावसाळा चालू झाला की 'ताप आला व प्लेटलेट्स कमी झाल्या' असे वारंवार कानावर येत राहते. आजच्या लेखात प्लेटलेट्सच्या आजारंबद्दल जाणून घेऊ या. प्लेटलेट ही एक प्रकारची रक्तपेशी आहे. रक्तपेशी ३ प्रकारच्या असतात. रेड सेल, ल्युकोसाइट्स आणि प्लेटलेट्स. रेड सेल ही रक्तातील हिमोग्लोबिनला धारण करणारी पेशी आहे. तीचे काम प्रामुख्याने रक्तसनातून फुफ्फुसांद्वारे रक्तात आलेला ऑक्सिजन शरीरातील प्रत्येक पेशीपर्यंत पोहचवणे हे आहे. ल्युकोसाइट्स शरीरात होणाऱ्या जंतू संसर्गाविरुद्ध प्रतिकार करण्याचे काम करतात. प्लेटलेट हा तिसरा घटक रक्त गोठण्याच्या प्रक्रियेतली महत्वाची कामगिरी बजावत असतो.

डॉ. सचिन जायभाये

MD(Med), DNB(Med), AFIH, MNAMS, MRCP(UK)

शरीराला आतून किंवा त्वचेवर कुठेही इजा होऊन रक्तस्राव चालू झाल्यास तो बंद होणे गरजेचे असते. या कामी सर्वप्रथम मदतीला धावून येतात त्या प्लेटलेट्स. ज्या रक्ताहिनितून ज्या ठिकाणाहून रक्तस्राव होत आहे तिथे अनेक प्लेटलेट्सचा मिळून झालेला एक गुच्छ (प्लेटलेट प्लाग) जाऊन बसतो. या प्लेटलेट्सच्या गुच्छावर नंतर रक्त गोठविण्याची एक स्वयंचालित अभिक्रिया काम करते जिाला 'कोअर्युलेशन कॅम्प्लेक्स' असे म्हणतात. रक्तवाहिन्यांमधील प्लेटलेट्सचे गुच्छ तयार झाल्याचा संकेत मिळाला की ही अभिक्रिया स्वयंचालित रक्त गोठविण्याची प्रक्रिया विनविंबलं पुर्ण करते. या अभिक्रियेत यक्षतात तयार होणारे रक्त गोठवणारे घटक (क्लोथिंग फॅक्टर्स) मुख्य भूमिका बजावतात. प्लेटलेट्सच्या गुच्छाभोवती ते फायब्रिन नावाच्या प्रथिनाचे जाळे विणून तो रक्तस्राव बंद करून टाकतात. शरीराच्या गरजेपेक्षा ३ ते ४ पट जास्त संख्येने प्लेटलेट्स शरीरात उपलब्ध असतात. हे निसर्गाने मानवाला दिलेले एक फार मोठे उपहार आहे. तात्कालिक वा दीर्घकालीन अशा कुठल्याही कारणांमुळे प्लेटलेट्सची शरीरातील संख्या रोडावली तरी त्या कमी संख्येचा रक्त गोठण्याच्या कार्यक्षमतेवर विशेष परिणाम होत नाही.

पावसाळ्यात अधिक प्रमाणात होणारे आजार जसे कि मलेरिया, डेंगू, लेपटोस्पायरोसिस यामध्ये प्लेटलेट्स कमी होण्याचे प्रमाण अधिक दिसते. विषाणूंच्या तापामध्ये देखिल प्लेटलेट्स कमी होतात दिसतात. तापाखालोखाल प्लेटलेट्स कमी होण्याचे दुसरे महत्त्वाचे कारण म्हणजे 'आय.टि.पी.' हा आजार. आय.टि.पी. म्हणजे इंडियोपॅथिक थ्रोम्बोसाइटोपॅनिया पर्च्युरा. या आजारामध्ये कुठल्याही रूढ वा ज्ञात कारणांशिवायही रूग्णाच्या प्लेटलेट्स कमी होत जातात दिसतात. बहुतांश वेळा हा आजार हा अवांतर कारणासाठी केलेल्या रक्त तपासण्यांमध्ये निदर्शनास येतो. रूग्णाला काहीही विशेष लक्षण नसतानाही प्लेटलेट्स कमी असणे व त्या बराच काळ तशा कमी राहणे हे या आजाराने मुख्य लक्षण. प्लेटलेट्सची कमतरता होणे हा काही विशिष्ट प्रकारच्या औषधांचा/थेरापीचा अवांछित दुष्परिणाम देखिल असू शकतो. रक्त पातळ करणारी औषधे, आकडीवर/फिटसवर दिली जाणारी औषधे, काही विशिष्ट ऑटोव्हायॉटिक्स, पेन क्लिर, संघिवातावर वापरली जाणारी औषधे, रेडियोथेरापी, किमोथेरापी यामुळेदेखिल प्लेटलेट्स कमी होतात. हाडांचा गर (बोन मॅरो) जेथे रक्तपेशी तयार होतात तिथले विकार देखिल प्लेटलेट्सची कमतरता होण्याला कारणीभूत असू शकतात. असे आजार म्हणजे-अप्लास्टिक ऑनिमिया, रक्तचा कॅसर इत्यादी. गर्भास्पतात रक्तदाब जास्त राहत असल्यास त्याचा दुष्परिणाम म्हणून काविवळ, रक्तक्षय (ऑनिमिया) आणि प्लेटलेट्सची कमतरता असे त्रिकूट बरेचदा दिसते. याला (HELLP Syndrome) हेल्प सिंड्रोम असे म्हणतात. गर्भास्पतात एरवोही तिसऱ्या टप्प्यात प्लेटलेट्सची साधारण कमतरता दिसू शकते.

(लेखक लंडन येथील रॉयल कॉलेज ऑफ फिजिशियन्स या विद्यापिठातून ईटर्नल मेडिसिन या विषयात विशेष प्राविण्य मिळविलेले प्रथितयश डॉक्टर आहेत.)

पर्यावरणपूरक गणेशमूर्ती शक्य आहे?

पान ६ वरून : प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस (पीओपी) म्हणजे काय आहे ते जाणून घेऊया. मी गेली वीस वर्षे युरोपातील अनेक देशांच्या वेगवेगळ्या म्युझियममध्ये मूर्तिकलेच्या कार्यशाळा करत आलो आहे. तेथे माझ्याबरोबर युरोपीयन लोक मूर्ती करण्यास शिकतात. मी स्वित्झर्लंडच्या ब्युरीच या शहरामधील रीटर्न म्युझियममध्ये मूर्तिकलेची कार्यशाळा प्रथम २००३ साली योजली होती. तेथे मार्केटमध्ये विविध तऱ्हांच्या मातीकामासाठी माती मिळते (मॉडेलिंग क्ले). मी एका दुकानात 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस' ची मागणी केली. तेव्हा दुकानातील मुलगी म्हणाली, 'पॅरिसचा काय संबंध? तुम्ही स्वित्झर्लंडमध्ये आहात!' अरे बापरे, मला तर अनेक वर्षे माती व प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस मध्ये काम करूनही त्यासाठी दुसरा शब्द माहीत नव्हता. आपण 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस' म्हणतो (पीओपी). मग कळले ते असे, की ब्रिटिश काळात गलबत प्लास्टर बरून मुंबईच्या किनाऱ्याला लागले. ते पॅरिसहून आले. म्हणून ब्रिटिशांनी त्या द्रव्याला म्हटले, 'प्लॅस्टर ऑफ पॅरिस'. आपल्याकडे तेच नाव रूढ झाले. इंग्रजांत त्याला फक्त प्लास्टर म्हणतात. चातवरात ते आहे जिप्सम. त्यामुळे युरोपीयन प्रदेशात त्याला जीप्स किंवा गिब्र म्हणतात आणि जिप्सम पाणी प्रदूषित करत नाही. उलट, शुद्ध करत! मात्र ते मातीसारखे लगेच विरघळत नाही. त्याचे विघटन कालांतराने रतीसारखे होते. माती काय किंवा प्लास्टर काय, ते वाहत्या पाण्यात गाळ बनून अडथळा होऊ शकते. 'नॅशनल केमिकल लॅबोरेटरी' (एनसीएल) चा शास्त्रीय रिपोर्ट प्लास्टर हे पाण्याची हानी करत नाही, ते जिप्सम आहे आणि ते पाण्याला हानीकारक नाही असाच आहे. ते पोल्युरन कंट्रोल बोर्डांलाही माहीत आहे. तरीही त्यांनी कोर्टाकडून आदेश आणि घणपणे चालू ठेवले आहे आणि त्याच्या विरूद्ध घणपती मूर्तिकार आणि व्यावसायिक यांच्याही कोर्ट केसेस चालू आहेत. त्या सर्व गदाराळात गणपतीची लोकप्रियता वाढत आहे आणि माती व प्लास्टर या दोन्ही माध्यमांतील मूर्तीची खरेदी-विक्रीही जोरात चालू आहे. त्यांचे प्रमाण प्लास्टरमधील मूर्ती ऐंशी टक्के तर मातीच्या मूर्ती वीस टक्के असे आहे. पाण्याचे प्रदूषण करू नये हे भारतीय नागरिकांचे कर्तव्य आहे. कोणत्याही केमिकल फॅक्टरीचे एक महिन्याचे वेस्टेज घेतले तर तितक्या प्रदूषणात गणपती विसर्जनामुळे होणाऱ्या प्रदूषणाची पंचवीसएक वर्षे जातील. कारण विसर्जन वर्षातून फक्त एकदा तीन-पाच दिवस होते. तेसुद्धा महाराष्ट्रात वेगवेगळ्या ठिकाणी होत असते. शिवाय, प्लास्टरचा फॉल्स सीलिंग किंवा इतर अनेक उद्योग यांत वापर होतच असतो आणि त्याचे वेस्टेज तयार होतच असते. परंतु गणपती मूर्ती हा महाराष्ट्राचा धारविक आणि सांस्कृतिक विषय असल्यामुळे, दहावर्षी जुले-ऑगस्टमध्ये त्याला वर्तमानपत्रांतून (प्रिंट मीडिया) प्रसिद्धी मिळते व तो विषय त्यामुळे खूप मोठा भासवला जातो. गणेशमूर्ती बनवण्यामुळे महाराष्ट्रात गेल्या काही दशकांत मोठा रोजगार तयार झाला आहे. फक्त पेण तालुक्यात दोन लाखींच्यावर तरुण बारा महिने गणपती मूर्ती बनवण्यावर त्यांची उपजीविका करत असतात. ते समृद्ध झाले आहेत. वाढत्या मार्केटने त्यांची भरघात होत आहे. रंगवाले, टेम्पोवाले, फुलवाले, डेकोरेटर असे आणि ढोल-ताशे-नगारे-डीजेवाले (हे खरे ध्वनिप्रदूषणवाले) असे इतर उद्योगसुद्धा गणेशोत्सवामुळे भरभराटीला आले आहेत. फक्त पेण तालुक्यात या उद्योगासाठी या सीझनमध्ये मुख्य नॅशनल बँकांतून जवळजवळ चारशे कोटी रुपये 'लोन' म्हणून उचलले जातात आणि गणपती व्यवसायाची वार्षिक उलाढाल सहाशे कोटींच्या वर आहे. काहीजण प्लास्टरला पर्याय म्हणून 'पेपर पल्प'चे गणपती करावे असे म्हणतात. ते तर बिलकूल योग्य ठरणार नाही. 'पेपर' फक्त तर रद्दीपेपर पाण्यात टाकल्याने तो कुजतो. शिवाय, त्यातील गॉड बॅगरे पदार्थ पाणी जास्त प्रदूषित करू शकतात. काही तांबड्या मातीतच गणपतीचा आकार देऊन त्यात झाडाचे बीज टाकून कुडीत विसर्जन करून त्याचे झाड करतात. काही मातीचे गणपती ठेवतात तर काही प्लास्टरचे. या सर्व प्रसंगांचे मूळ एकच आहे- ज्याला जशी आवडतेच लक्ष ठेवून तशा माध्यमात गणपती मूर्ती करू द्यावी. कोणीही वाहण्या पाण्यात नदीत-उसुद्रात किंवा विहीरितीही मूर्तीचे विसर्जन करू नये. प्रत्येक गावातील महानगरपालिकेने वर्षातून एकच दिवस कराव्या लागणाऱ्या या विसर्जनासाठी स्वतंत्र टाकीची व्यवस्था करावी आणि त्यात सर्व भक्तांकडून विसर्जन करून घ्यावे.

(साभर)

स्त्री-स्वातंत्र्याच्या क्रांतीचे प्रणेत

पान ६ वरून : बालविवाहाच्या अनिष्ट रुढी, त्यातून हे अकाली वैधव्य, कुटूंबातील व्यक्तीने केलेल्या बलात्काराने किंवा स्वतःच्या शारीरिक गरजेमुळे गर्भ राहिलेल्या विधवा मुलींना गुपचुपपणे बाळंत होऊन त्यातून सुटका करून घेऊन स्वतःचे आयुष्य जगता यावे, म्हणून १८६३ साली पुण्यामध्ये बालहत्या प्रतिबंधक गृह सुरू करून स्वतःच्या खचने चालविले. ब्राह्मण पुरुषांचा नाकतेपणा लक्षात घेऊन या कार्यात त्यांची कोणतीही मदत घ्यायची नाही असेच ठरविले. या ठिकाणी ३५ ब्राह्मण विधवांची बाळंतपणे खुद्द सावित्रीबाईंनी केली, त्यातील काशीबाई या ब्राह्मण विधवेचा मुलगा दत्तक घेऊन त्याचे 'यशवंत' नाव ठेवले व पुढे त्याचे वैद्यकीय शिक्षण, लग्न करून स्वतःच्या इस्टेटीचा वारसही मृत्यूपत्राद्वारे केले.

झालेले आहे. आचार्य दादा धर्माधिकारी म्हणतात - "सावित्रीबाई भारतातील पहिली थोर क्रांतीकारक स्त्री होती. ज्योतिबा-सावित्री दोघेही आपापल्या परी क्रांतीचे अग्रदूत होते. ज्योतिबांचे कर्तृत्व व उर्जा सावित्रीबाईंनी स्वतःच्या अंगी बाणवली. पुराणातल्या सावित्रीने यम पापासून पतिचे प्राण परत मिळविले, या सावित्रीने पतिचा प्राण आपल्या प्राणात समाविष्ट करून घेतला व स्वतःचे संयुक्त असे विधुतिमत्त्व शिल्लक ठेवले." १३ व ९ वर्षे वयापासून एकत्र असलेल्या या मैत्रभावी जोडप्यांने आयुष्यातील सर्व सुखदुःखे एकत्र भोगली. सावित्रीबाईने स्वतःचे वेगळे असे अस्तित्त्व ठेवले नाही, ज्योतिबांच्या जीवनकार्याच्या त्या एक अविभाज्य भाग बनल्या. त्यांच्या काव्यफुले (१८५४) आणि बालकशी सुबोध रत्नाकर (१८९२) या दोन काव्यसंग्रहांतून व त्यांच्या पत्रांतून त्यांनी पतीचा - ज्योतिबांचा - शिवशंकराशी केलेली तुलनाच सर्व काही सांगून जाते. दलित अस्पृश्याना शिक्षण देतात म्हणून या जोडप्याला सासऱ्यांनी घराबाहेर काढायला ब्राह्मणांच्या भाग पाडले तेव्हा सावित्री - फक्त १५-१७ वर्षाच्या होत्या. इतर स्त्रियांबरोबर गोधडी, रजया शिवण्यासारख्या कामातून त्यांनी स्त्री-शिक्षणासाठी पैसा उभा केला, त्यांच्या अंगावर चिखल, शेण, दगड मारण्यापासून खून-बलात्काराच्या धमक्या देण्यापर्यंत कर्मठ ब्राह्मणांची मजली गेली होती. कुठे स्वतःच्या लग्नात वडिलांनी काढलेली हत्तीवरूनची मिरवणूक आणि कुठे नवऱ्यांच्या कार्यातील, शेण-चिखल-दगडांचा मारा. खरं तर भारतीय स्त्रियांच्या सर्वांगीण उत्कर्षासाठी महाराष्ट्राला पडलेले एक सुंदर सोनेरी स्वप्न म्हणजेच ज्योतिबा-सावित्री हे दाम्पत्य... दोन अर्धवर्तुळे एकत्र येवून जसे पूर्ण वर्तुळ तयार होते, तसेच यांचे सहजीवन होते.

महात्मा १ वर्षांचे असताना त्यांच्या आई चिमणाबाईंचा मृत्यू झाला व वडिलांनी दुसरे गांधर्व पद्धतीने लग्न केले व त्यांचेही नाव चिमणाबाईंचे ठेवले. या चिमणाबाईंनी जोतीरावांची लहानपणीची आठवण सांगताना त्या म्हणतात, "जोतीराव लहानपणी फार रंगीत होता. हा साहेब लोकांचा फारच राग करी. एकदा मी, जोतीराव व राजाराम सांगोटवरून बागेच्या शेतात जात असता तेथे १०-१२ गोरे सोल्जर उभे होते त्यातील एक माझ्याजवळ असलेल्या भाकराच्या टोपलीला शिवला म्हणून जोतीरावाने उसाने सोल्जरास मारले, त्यावेळी सोल्जर पळून गेले." नक्कीच त्या शिपायाने जाणीपूर्वक टोपलीला शिवलेले असणार आणि हा स्त्रियांचा अपमान म्हणून जोतीरावांना त्याला मारले असणार.

वैदिक, पारंपारिक लग्नामध्ये मुलीचे कन्यादान किंवा इतर अपमानास्पद रुढी, विधी किंवा मुलकमील (वर) लोकांचा वरचष्मा मोडीत काढण्यासाठी त्यांनी सत्यशोधक लघु - पदुली - रुढ केली त्यामध्ये मंगलाष्टकांचे स्वरूप बदलून वर-वधूने एकमेकाला दिलेली वचने बनविली. उदा **वधू : मानीशी जरि त्वां दिले अनुदिनी, कर्त्या समाधानसे.॥ आम्हा सर्व स्त्रियां असे बहु पिडा, हे नेजशी तू कसें॥ स्वातंत्र्यानुभवाची ओळख आमहा, झाली नसे मानीसी॥ यासाठी अधिकार देशील स्त्रियां, घे आण त्याची अशी॥ शुभमंगल सावधान॥ वर : स्थापया अधिका मी झटतसे, या बायकां सदा॥ खर्चाया मनिं मजि भी न मी किमपिही, सर्वस्व माझे कदा॥ मानीतों सकला स्त्रियांस बहिणी, तू एकली मप्रिया॥ कर्त्याचं भय मी मनात तुजला, ठेवीन पोसावया॥ शुभमंगल सावधान...**

असंमत वैधव्य - या विषयावर लिहिलाना म. फुले म्हणतात, "हा मुख्यतः ब्राह्मण स्त्रियांचा प्रश्न असून - पुरुषी बहूपत्नीवाची चाल, वेश्यागमनाने कित्येक रोग किंवा पुरुषांमुळे स्त्रियांना होतात. लहान विधवेलासुद्धा क्रूरपणे वागवून, तिचे केशवपन करून तिला विद्रूप बनवितात, पुरेसे खायला नाही. अंगभर कपडा नाही, अशी क्रूर वागणूक देतात. विधवेला पुनर्विवाहाची परवानगी नसते. याच पत्रात ते रावसाहेब गोवंदे यांच्याकडे घरकामास असलेल्या काशीबाई या विधवेवर एक कावैबाज ब्राह्मण शास्त्रीची कसा अत्याचार करतो, तिला गर्भ राहिलेला कुत्रिमपणे पाडला म्हणून कोर्टाने जन्मदपेची शिक्षा कशी दिली, याचे वर्णन करून त्यांनी बालहत्या प्रतिबंधक गृहाची माहिती देतात. या अधमपणामुळे प्रतिष्ठित उच्चकुलीन ब्राह्मण कुटुंबातील कितीतरी सुंदर आणि असहाय्य अडणो, तरुण विधवा खाजगी किंवा सार्वजनिक वेश्या म्हणून आहते. या क्रूर जुलमी चाली सरकारने बंद कराव्यात, ब्राह्मण विधवांना पुनर्विवाहाची परवानगी मिळावी, त्यांचे केशवपन केले जावू नये. शेवटी म्हणतात- "स्त्रीजीवनाकडे पाहण्याच्या दृष्ट बुद्धीमुळे लबाड, विकृत शास्त्रकारांनी अशा अन्याय व बाष्पक अटी त्यांच्या शास्त्रात पुसडल्या असल्या पाहिजेत.

खरंतर, 'बोले तैसा चाले, त्याची वंदावी पाऊले' या उक्तीनुसार हे शिव-पार्वती (ज्योतिबा-सावित्री) दंपत्य आयुष्यभरातील १८४०-१८९० या ५० वर्षांच्या वैवाहिक जीवनात रहात होते. सावित्रीबाई प्रसिद्धिप्राप्त होत्या, त्यांनी कधी फोटो काढून दिला नाही. सावित्रीबाईंच्या सुवेनेवरून मीरो-विठ्ठल वाळवेकर यांनी 'गृहिणी' नावाचे मासिक काढले त्यात सावित्रीबाईं लेख लिहायच्या त्या टोपण नावाने किंवा मैत्रीणीचा नावाने - ज्यावेळी दत्तक मुलगा यशवंतचे लग्न ४ फेब्रुवारी १८८९ रोजी सत्यशोधक समाजाचे कार्यकर्ते श्री ससाणे यांच्या मुलीशी ठरविले गेले. तेव्हा अगोदरच विवाहापूर्वी वर-वधूंचा एकमेकाच्या परिचारातून आवडी-निवडी समजाव्यात, खर्चा स्वभावाची ओळख व्हावी म्हणून या दोघांनी आपल्या भावी सूनूला आपल्या घरी आणून ठेवून तिलाही समजून घेतले. या काळात सावित्रीबाई स्तेला: घरकाम, स्वयंपाक करून भावी सुनेला अभ्यासासाठी सर्व वेळ उपलब्ध करून देत असत. मुलांप्रमाणे मुलीलाही अभ्यासाबरोबर खेळण्यासाठी मोकळीक देत असत आणि जेव्हा त्यांच्या लक्षात आले की भावी सूनू तल्लख बुद्धीची, मायाळू आणि तित्र स्मरणशक्तीची आहे, तेव्हा तिच्यासाठी पोषक वातावरण निर्माण करण्यासाठी या दोघांनी जाणीपूर्वक प्रयत्न केले.

असंमत वैधव्य - या विषयावर लिहिलाना म. फुले म्हणतात, "हा मुख्यतः ब्राह्मण स्त्रियांचा प्रश्न असून - पुरुषी बहूपत्नीवाची चाल, वेश्यागमनाने कित्येक रोग किंवा पुरुषांमुळे स्त्रियांना होतात. लहान विधवेलासुद्धा क्रूरपणे वागवून, तिचे केशवपन करून तिला विद्रूप बनवितात, पुरेसे खायला नाही. अंगभर कपडा नाही, अशी क्रूर वागणूक देतात. विधवेला पुनर्विवाहाची परवानगी नसते. याच पत्रात ते रावसाहेब गोवंदे यांच्याकडे घरकामास असलेल्या काशीबाई या विधवेवर एक कावैबाज ब्राह्मण शास्त्रीची कसा अत्याचार करतो, तिला गर्भ राहिलेला कुत्रिमपणे पाडला म्हणून कोर्टाने जन्मदपेची शिक्षा कशी दिली, याचे वर्णन करून त्यांनी बालहत्या प्रतिबंधक गृहाची माहिती देतात. या अधमपणामुळे प्रतिष्ठित उच्चकुलीन ब्राह्मण कुटुंबातील कितीतरी सुंदर आणि असहाय्य अडणो, तरुण विधवा खाजगी किंवा सार्वजनिक वेश्या म्हणून आहते. या क्रूर जुलमी चाली सरकारने बंद कराव्यात, ब्राह्मण विधवांना पुनर्विवाहाची परवानगी मिळावी, त्यांचे केशवपन केले जावू नये. शेवटी म्हणतात- "स्त्रीजीवनाकडे पाहण्याच्या दृष्ट बुद्धीमुळे लबाड, विकृत शास्त्रकारांनी अशा अन्याय व बाष्पक अटी त्यांच्या शास्त्रात पुसडल्या असल्या पाहिजेत.

शूद्र जैसा तैरीच स्त्रीही दीन।

शस्त्र धरिती त्यावरी बुद्धीही दीन।।

सार्वजनिक सत्यधर्म ग्रंथात ते कुटुंबातील पती-पत्नींचे, मुलांचेही धर्म वेगवेगळे असले तरी ते आनंदाने एकत्र राहिले पाहिजेत. ते म्हणतात - "कोणत्याही, कुटुंबातील स्त्रीने बौद्धधर्मा पुस्तक वाचून तिच्या मर्जांप्रमाणे पाहिजे असल्यास तो धर्म स्वीकारावा परंतु पतीने जुना करण, नवा करण वाचून ख्रिस्ती व्हावे, मुलीने कुराण वाचून मुस्लिम तर मुलाने 'सार्वजनिक सत्यधर्म' पुस्तक वाचून मजहीप्रमाणे हा धर्म पाळावा. परंतु कोणी कोणाच्या धर्माचा हेवा करू नये, प्रेमाने गोडी गुलाबीने एकमेकांशी वर्तून करावे.

ज्योतिबा-सावित्रीने लावलेल्या रोपट्याला लागलेले एक तेजस्वी रत्न, मग समाजातील मुक्ता साळेचे नावाचे, त्यावेळी फार गाजले होते. या मुलीने निबंधस्पर्धेत लिहिलेला निबंध 'जानोदय' मध्ये १५ फेब्रुवारी १८५५ व ९ मार्च १८५५ अशा दोन भागात दोन अंकात प्रसिद्ध झाला. या निबंधामध्ये या १४ वर्षाच्या मुलीने स्वतःच्या, अस्पृश्यीच्या, दलितांच्या, स्त्रियांच्या कैफियती एवढ्या समर्थपणे मांडल्या होत्या. ती निबंधात देवाला म्हणते 'मुसलमान लोक कुराणाच्या आधारे, इंग्रज लोक बायबलच्या आधारे, ब्राह्मण वेदांच्या आधारे जीवन जगताने तर आम्ही कशाच्या आधारावर जीवन जगावे, आमच्यासाठी कोणता धर्म तू केला आहेस ते कळव म्हणजे आम्हा दुर्दैवी, पशुपेक्षा नीच मानलेल्या गरीब, महार, मांगना इतरांच्या तोंडाकडे पहायला लागू नये.' यातच दुहेरी दलित्यांवरील अत्याचाराचे ढडढळीत सत्य वर्णन वाचूनच अंगावर शहारे येतात. परिणामी स्वरूप १-१ हजार २- देऊन घोंडिंबा कुंभार आणि घोंडीबा होरे यांना म. फुले यांचा खून करण्यासाठी पाठविले. सुदैवाने त्यातून प्रसंगावधानाने महात्मा वाचले आणि ते दोघेही त्यांचे अनुयायी त्यातील रोडे हे शरीररक्षक होतात तर कुंभार हे संस्कृत विद्वान होऊन 'वेदाचार' नावाचा ग्रंथ लिहितात. (त्यावेळच्या भावानुसार जवळजवळ १-१ किलोपेक्षा जास्त सोन्याएवढे पैसे त्यांना खुनाचे मिळणार होते. परंतु त्यांना महात्म्यांचे विचार मजबूत झाले) त्यावेळी ते ज्यांनी सुपारी दिली होती त्या ब्राह्मणांचा खून करण्याची परवानगी म. फुलेंकडे मागत होते, तेव्हा त्यांना समजावून सांगून - "त्यांनी अज्ञानापोटी सुपारी दिली असेल उगीच त्यांना त्रास देवू नको" अशी भूमिका घेऊन प्रकरण तिथेच थांबविले. स्वतःबद्दल शत्रूचाची भावना असलेल्या लोकांनाही त्यांनी उदार मनाने माफ केले आहे.

ज्योतिबा फुले यांचे महात्मापण त्यांच्या सामाजिक कार्यावरूनच नव्हे तर त्यांनी त्यांच्या अधिगंनिना सावित्रीबाईना दिलेल्या आदर-सन्मानातून अधोरेखीत

डेव्हिड वॉर्नरचा पराक्रम

माहोली : भारत आणि ऑस्ट्रेलिया सामन्यामध्ये डेव्हिड वॉर्नरने ५३ चेंडूत ५२ धावा करून बाद झाला. यादरम्यान त्याच्या बॅटमधून ६ चौकार आणि २ षटकार आले. त्याचबरोबर त्याने एक खास शतक झळकावण्याचा कारनामा ही केला. भारताविरुद्धच्या पहिल्या एकदिवसीय सामन्यात वॉर्नरने दोन षटकार ठोकले होते. एकदिवसीय क्रिकेटमध्ये १०० हून अधिक षटकार मारणारा तो ऑस्ट्रेलियाचा सातवा क्रिकेटपटू ठरला आहे.

इशानचे संधांना आव्हान

मुंबई : भारतीय क्रिकेट संघाचा स्टा रयरीरक्षक फलंदाज इशान किशन याने ऑस्ट्रेलियाविरुद्धच्या एक दिवसीय मालिकेतील पहिल्या सामन्याच्या काही वेळापूर्वी मोठा दावा केला आहे. इशान किशन म्हणाला, मी अद्याप माझा सर्वोत्तम श्रो फेकण्याचा प्रयत्न केलेला नाही, आशा आहे की मी विश्वचषकात ते मिळवू शकेन आणि काही जणांना धावचीत करू शकेन. विश्वचषकात माझ्याविरुद्ध कोणी २ धावा काढल्या तर मी त्यांना धावबाद नक्की करेन.

चीनने केला आडमुठेपणा

नवी दिल्ली : आशियाई क्रीडा स्पर्धेसाठी भारताच्या युवू संघातील अरुणाचल प्रदेशाच्या तीन महिला खेळाडूंना मान्यता नाकारण्याच्या चीनच्या आडमुठेपणाचा भारताने तीव्र निषेध केला असून, क्रीडामंत्री अनुराग ठाकूर यांनी या कारणाने स्पर्धेसाठी चीनला जाण्यास स्पष्ट नकार दिला आहे. अरुणाचल प्रदेशाच्या न्यामन वांग्सू, ओनिलू टेंगा आणि मेपुंग लाम्पू या युवू क्रीडा प्रकारातील तीन महिला खेळाडूंना चीनने प्रवेशपत्रिका नाकारली आहे.

अंतिमला कुस्तीत कांस्य

नवी दिल्ली : भारताची महिला कुस्तीपटू अंतिम पंगाल हिने ऐतिहासिक कामगिरी केली आहे. अंतिम हिने आपल्या जागतिक कुस्ती स्पर्धेच्या पदार्पणात पदकावर नाव कोरले. ५३ किलो वजनी गटामध्ये अंतिम पंगाल हिने कांस्य पदकावर नाव कोरत १४० कोटी भारतीयोंची मने जिंकली. अंतिम पंगालने यासोबतच पॅरिस ऑलिम्पिक स्पर्धेचा कोटाही मिळवला आहे. अंतिम पंगाल ऑलिम्पिकमध्ये कोटा मिळवणारी पहिली कुस्तीपटू ठरली.

मोहम्मद कैफची टीका

माहोली : भारतीय संघाने ऑस्ट्रेलियाला नमवले आहे. मात्र या सामन्यात गचाळ क्षेत्ररक्षणवरून मोहम्मद कैफने संघावर टीका करताना चिंता व्यक्त केली. भारतीय क्षेत्ररक्षणामुळे ऑस्ट्रेलियाच्या फलंदाजांना जीवदान मिळाले. गोलंदाजांना क्षेत्ररक्षकांकडून म्हणावी तशी साथ मिळाली नाही. शार्दूल ठाकूर नववें षटक टाकत असताना श्रेयस अय्यरने सोपा झेल सोडला. तर २३ व्या षटकात मार्नस लॅंब्युशेनला धावबाद करण्याची संधी गमावली.

क्रिकेट जगतात भारत अव्वल

भारताने कांगारूंना मात देत रचला इतिहास; तीनही प्रकारात एक नंबर!

। माहोली । वृत्तसंस्था । भारताने पहिल्या एकदिवसीय सामन्यात ऑस्ट्रेलियाचा ५ गडी राखून पराभव करत आयसीसी एकदिवसीय गुण तालिकेमध्ये अव्वल स्थान पटकावले आहे. भारत आता कसोटी आणि टी २० पाठोपाठ एकदिवसीय क्रिकेटमध्ये देखील प्रथम क्रमांकावर आला आहे. अशी कामगिरी करणारा भारत हा आता आशिया मधील पहिला संघ ठरला आहे. भारताच्या कामगिरीमुळे पाकचे अव्वल राहण्याचे स्वप्न भंगले आहे.

भारत आणि ऑस्ट्रेलिया यांच्यातील पहिल्या एकदिवसीय सामन्यात भारताने ऑस्ट्रेलियाचे २७७ धावांचे आव्हान ५ फलंदाजांच्या मोबदल्यात पार करत मालिकेत १ - ० अशी आघाडी घेतली. केएल राहुलच्या नेतृत्वाखाली खेळणाऱ्या भारतीय संघाने या विजयाबरोबरच ऑस्ट्रेलियाला खाली खेचत एकदिवसीय संघांच्या गुण तालिकेमध्ये अव्वल स्थान पटकावले. भारतीय संघाने ४२ सामन्यात ४८६४ गुण अन् ११६ गुणांक दर मिळवत अव्वल स्थान गाठले. भारत, ऑस्ट्रेलिया आणि

पाकिस्तान यांच्यातील ही अव्वल स्थानाची रस्सीखेच भारताने अवघ्या १ गुणाने सध्या तरी जिंकली आहे. पाकिस्तानचे २९ सामन्यात ३२३१ गुण आणि ११५ गुणांक दर आहेत. ते सध्या दुसऱ्या क्रमांकावर आहेत. भारताने कसोटी आणि टी २० मध्ये देखील संघ गुणतालिकेमध्ये अव्वल स्थान पटकावले आहे. ऑस्ट्रेलियाविरुद्धच्या मालिकेबाबत बोलायचं झालं तर भारताने तीन एकदिवसीय सामन्यांच्या मालिकेतील पहिला सामना जिंकून मालिकेत १-० अशी आघाडी घेतली आहे. आता मालिकेतील दुसरा सामना हा २४ सप्टेंबरला इंदौर येथे होणार आहे. मालिकेतील तिसरा सामना हा २७ सप्टेंबरला राजकोट येथे होणार आहे.

आयसीसीने टी ट्वेन्टी स्पर्धेची ठिकाणे केली जाहीर

१० मैदानांवर खेळवले जाणार ५५ सामने

। नवी दिल्ली । वृत्तसंस्था । आंतरराष्ट्रीय क्रिकेट परिषदेने २०२४ च्या टी-२० विश्वचषकाचे वेळापत्रक जाहीर केले. तारखा जाहीर करण्याबरोबरच, आयसीसीने स्पर्धेचे सामने कुठे खेळवले जातील याची ठिकाणेही जाहीर केली आहेत. कॅरिबियन आणि अमेरिका यांच्या संयुक्त विद्यमाने २०२४ टी-२० विश्वचषक स्पर्धा ४ जूनपासून सुरू होणार आहे. विश्वचषकाचा अंतिम सामना २० जून रोजी होणार आहे. या १० ठिकाणी खेळणार २० संघ आयसीसी टी-२० विश्वचषक २०२४

स्पर्धेचे सामने एकूण १० ठिकाणी खेळवले जातील. यापैकी ७ स्थळे कॅरिबियन देशांना तर ३ ठिकाणे अमेरिकेला देण्यात आली आहेत. विश्वचषकाचे सामने अँटिगा आणि बार्बुडा, बार्बाडोस, डॉमिनिका, गयाना, सेंट लुसिया, सेंट व्हिन्सेंट आणि ग्रेनेडाइन्स, त्रिनिदाद आणि टोबॅगो येथे होणार आहेत. त्याचबरोबर अमेरिकेतील फ्लोरिडा, डॅलस आणि न्यूयॉर्कलाही यजमानपद मिळाले आहे. यावेळी २० संघ टी-२० विश्वचषकात खेळताना दिसणार आहेत. या स्पर्धेचे एकूण ५५ सामने खेळवले जाणार आहेत. मात्र, स्पर्धेचे संपूर्ण वेळापत्रक

अद्याप जाहीर करण्यात आलेले नाही. हे संघ टी-२० विश्वचषकात दिसणार वेस्ट इंडिज आणि युनायटेड स्टेट्स याआधीच यजमान म्हणून २०२४ च्या टी-२० विश्वचषकासाठी पात्र ठरले आहेत. याशिवाय ऑस्ट्रेलिया, इंग्लंड, भारत, नेदरलँड, न्यूझीलँड, पाकिस्तान, दक्षिण आफ्रिका आणि श्रीलंका हे संघही या स्पर्धे त सहभागी होणार आहेत. या व्यतिरिक्त बांगलादेश, अफगाणिस्तान, आयर्लँड, स्कॉटलँड आणि पापुआ न्यू गिनी यांनी पात्रता फेरीद्वारे स्पर्धेत आपले स्थान निश्चित केले आहे.

आशियाई क्रीडा स्पर्धा

भारताचे पदकांची शंभरी पार करण्याचे लक्ष्य!

। हांगझो । वृत्तसंस्था । कोरोनामुळे एक वर्ष लांबणीवर पडलेल्या आशियाई क्रीडा स्पर्धांना आज, शनिवारपासून अधिकृतरीत्या सुरुवात झाली आहे. अर्थात, काही क्रीडा प्रकारांना यापूर्वीच सुरुवात झाल्यामुळे उद्घाटन सोहळा हेच आजच्या दिवसाचे खास आकर्षण होते. यंदाच्या स्पर्धेत आशियाई स्तरावरील आपली ताकद दाखवून देण्याचे लक्ष्य असेल. 'इस वार सो पार' अशा घोषवाक्यासह

भारताचे पथक चीनमध्ये दाखल झाले आहे. यंदा भारताने आजवरचे आपले सर्वात मोठे ६५५ खेळाडूंचे पथक आशियाई स्पर्धेसाठी पाठवले आहे. इंडोनेशियात २०१८ मध्ये झालेल्या गेल्या आशियाई स्पर्धेत भारताने ७० (१६ सुवर्ण, २३ रौप्य, ३१ कांस्य) पदकांची कमाई केली होती. हा आकडा शंभरी गाठणार असा विश्वास जाणकार व्यक्त करत आहेत. स्पर्धेत ४० क्रीडा प्रकारांचा समावेश असला तरी भारत ३९ क्रीडा प्रकारांत सहभाग घेणार आहे.

● विनित तांडेल-मु. निगडे, आमटे, पेण.

● श्री. पपु म्हात्रे, जयप्रभा हॉलिडे होम, किहीम यांचे निवासी गणरायाची सुंदर सजावट. छाया- सुरेश खडपे

● श्री. प्रसाद (पिन्ट्या) शेट गायकवाड चाँढी यांचे निवासी गौरी गणपतीचे मनमोहक दृष्य. छाया- सुरेश खडपे

● श्री. सचिन पाटील मु. न्हावे-रोहा यांच्या निवासस्थानी गणेशमूर्ती. छाया- सत्यप्रसाद आडाव

● जनार्दन रामदास राऊत, देहेन. छायाचित्र- विजय चवकर

● विवेक मधुकर पाटील, शहाबाज. छाया- विजय चवकर

● मुकड येथील गणेश गल्लीतील चोलकर परिवारातील श्री. गणेशमूर्ती. छायाचित्र- सुधीर नाझरे)

● श्री. राजन झुरे मु. न्हावे - रोहा यांच्या घरातील शाडू मातीची गणेशमूर्ती छाया - सत्यप्रसाद आडाव

● श्री.चंद्रकांत पाटील, श्री.प्रदीप पाटील आणि श्री.गणेश पाटील यांच्या घरी एकत्रित कुटुंबाचा विराजमान गणपती, पू.कामलें - अलिबाग. छायाचित्र - अब्दुल सोगावकर